

**Fanteziile
ILENEI**

Redactor : VICTOR LEAHU
Tehnoredactor : CONST.
FLOREA

Apărut 1972. **Format** 54 x
84/16. **Coli de tipar** 7,50.
Editura JUNIMEA Iași

Palatul Culturii România
Tiparul executat la
întreprinderea poligrafică

Bacău
ION ISTRATI

**Fanteziile
ILENEI**

«JUNIM E A 1972

CoP®rfo

fi Hutt

*M!!!! *● noooku

IEPUROI UL ȘI BERBECU L

Stăteam la cuvînt, astă iarnă, într-un ceas de răgaz, cu Ileana. Ea tocmai se întorsese acasă, venind de la școală. Acolo, cineva, un coleg sau o colegă de-a ei din clasa întâia, cică îi spusese în recreație o poveste scurtă drept care se aștepta acum pe lîngă mine să-i istorisesc și eu alta.

Incepînd să vorbim noi amîndoi, cam la întîmplare, ba de unele, ba de altele, fel de fel de fleacuri și înfiripînd astfel o discuție despre o sumedenie de mărunțișuri din cele care fac să treacă vremea mai lesne și pe nesimțiteala, care sprintenesc uneori mintea și deschid adesea baierile inimii și prelungesc cu folos viața, Ileana a înădădit și ea, așa, ca să mă pună ia mare ambiție, o povestioara care, pe cîte îmi aduc aminte, se înfățișa cam în felul următor:

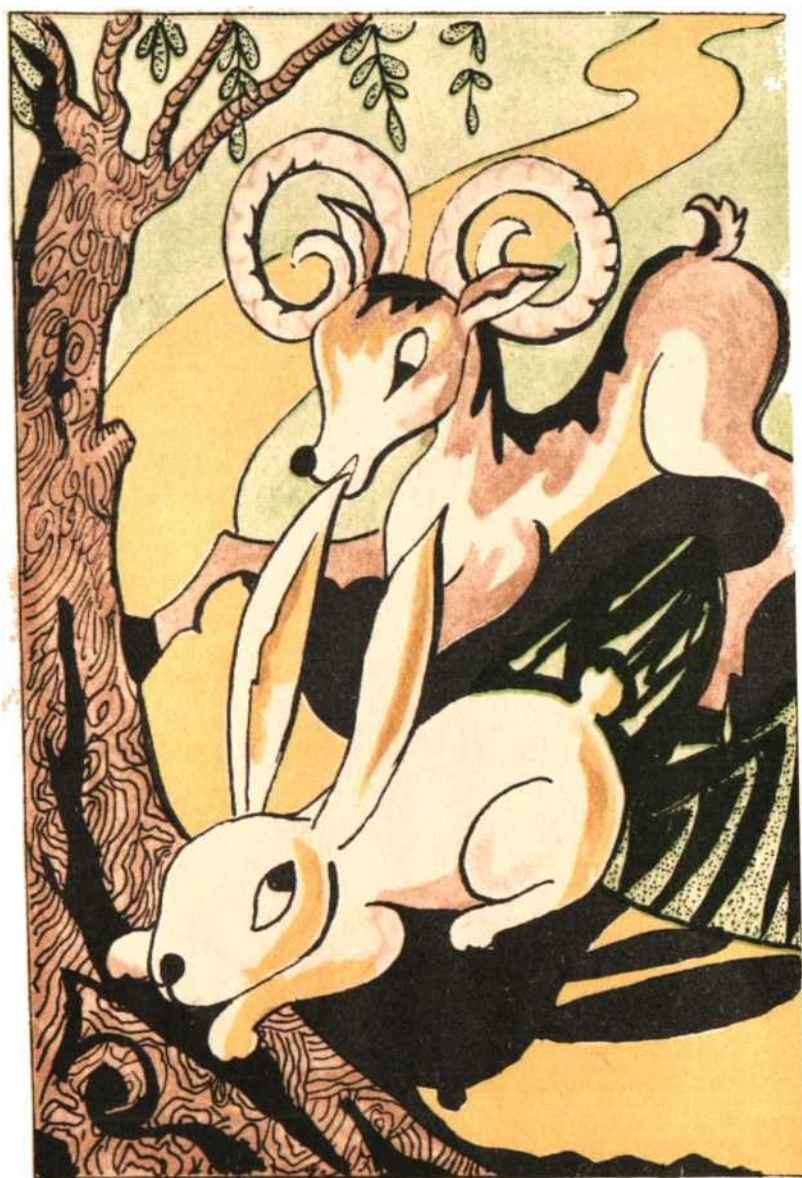
— A fost cîndva, tăticule, un iepure ! Un iepure mare și voinic, un iepure cît mielul cel care mi l-ai cumpărat de la București, de la „Romarta copiilor”. Da nu avea

blana de mesadă. Era cu blana lui

veritabilă, știi ? Și-avea, ca orice iepure, și codiță pufoasă ! Urechi nu avea așa cum au azi toți șol- dani. Fiindcă uite care-i povestea ! Iepuroiul de care spun eu acum a văzut, într-o zi, un berbec cu coarne frumos îmbelfciugate, izbindu-se cu capul într-un copac și făcînd buf ! o dată, buf ! de două ori buf ! de trei ori și tot așa. „Măi, zice iepuroiul, dar ce, eu parcă nu pot face ca berbecul ?" Și gata, își ia vînt de departe și boaf ! și el, cît se poate de tare, cu capii în copac ! Acu, ce-ți dă prin minte ? Atît de zdravăn s-a izbit bietul prostănac, că i-a intrat aproape jumătate de cap în copac ! Măi, al dracului ! Dă el să scoată scâfîrlia înapoi, adio ! Trage, se zmuncește, îl doare, începe a răcni și-a plînge de durere, nimica. Atunci ce-ți închipuiești că se-ntîmplă ? Berbecul cel cu coarnele frumoase îmbelciugate se apropie de iepuran și cînd vede că nu poate să-l scoată afară, hîț ! îl apucă solid de urechi și trage și trage de ele pînă, of, în sfîrșit, l-a salvat. Salvat, salvat, dar de-atunci înapoi iepuroiul acela și toți iepuroii de după .dînsul, toți au urechile lungi, lungi ca la măgăruși. Asta-i povestea ! Tu nu știi chiar- chiar nici măcar o povestioară ?

- Parcă știam eu vreo cîteva, am zis.

Și am prins, pe urmă, să le întemeiez, una cîte una, așternîndu-le apoi pe hîrtie și oferindu-i-le, rînd pe rînd, ca pe niște fantezii ale ei, Ilenei.

OUL NÂZDRĂYAN

Au fost odată un moșneag și o babă, amîn- doi tare săraci. N-aveau pe lingă casa lor decît o găinușă. Dar, să vezi ispravă : nici măcar de ouăle găinii n-aveau parte și bucurie ! Numai ce le oua, că nu știu care le și fura din cuiabar.

Azi așa, mîine așa, pînă ce, într-o bună zi, baba ca baba, moșneagul, însă, nedumerit de ce nu poate găsi niciodată ouăle găinii, se puse la pîndă în dosul cotețului. Și ce să vezi ? De îndată ce se ouă găina, oul începu r>â se rostogolească repede, tot mai repede și ieși astfel afară, pe drum. Moșneagul, fuga după el, nu șagă.

Dădu să-l prindă. Voia să-l mănînce, că nu-și îndulcise sufletul de cine știe cînd cu un ou. Dar, tocmai cînd să pună mîna pe el, oul, care se vede că era năzdrăvan, îi spuse :

— Lasă-mă moșule, să mă duc, c-apoi rău n-o să-ți pară.

Iar moșul se înduplecă.

Și pornește oul pe drum. Și merge... și merge de-a

dura... și deodată, hop ! numai ce se întâlnește cu un rac.

— Unde te duci, măi oule ?

— Ia ! Mă duc la bine, hai și tu cu mine !

— Hai ! zice racul și se ia după ou.

Merg ei așa ce merg, pînă ce, iacă, se întîlnesc cu un șoricel.

— Unde te duci tu, măi oule ? întreabă șoricelul.

— Ia ! Mă duc la bine, hai și tu cu mine !

— Hai ! zice șoricelul.

Și pornesc tustrei la drum, chicotind și hîrjonindu-se. Și cum merg ei, numai ce se întîlnesc cu o pisică.

— Unde te duci, oule, cu cei trei tovarăși ?

— Ia ! Mă duc la bine, hai și tu cu mine !

— Hai ! zice mîța, și pornesc toți înainte.

Merg ei o bucată de vreme, cînd iacă, se întîlnesc cu un cocoș pintenat.

— Bună ziua, oule ! Da' unde te duci cu droaia ceea după tine ?

— Ia ! Mă duc la bine, hai și tu cu mine !

— Hai ! zice cocoșul, și merg toți cinci înainte, spre pădure.

Cînd, la marginea pădurii, numai ce dau de un țap.

— Da' unde fugi, cu voinicii după tine, măi oule ? zice țapul.

— Ia ! Mă duc la bine, hai și tu cu mine !

— Hai !

Nu întârziară mult la vorbă și, mergînd de tovărășie, intrară în pădure. Și cum mergeau ei așa, numai ce zăresc undeva o casă părăsită. În casa aceea stăteau doisprezece vulpoi hoțomani. Oul cotește acolo și pășește peste prag înăuntru. În casă, nu era nimeni. Vulpii plecaseră după pradă. Cum intră, oui le spuse celorlalți :

— Eu, mâi, mă bag în cenușa din vatră ; tu, șoricule, să te vîri în gaura aceea de sub pirostrie ; tu, racule, să te bagi în ceaunul cu apă ; tu, pisică, să stai pe cuptor; cocoșul să se urce în gaura podului, iar tu, țapule, să stai ascuns în tindă, după ușă !

După ce le arată oul ce au de făcut, se așezară tăcuți la locurile lor. într-un târziu, numai ce vin vulpoii cei hoțomani. După ce mai umblă ei cît umblă prin casă, unul din ei vrea să facă focul și se duce la vatră să împrăștie spuza.

— Puff ! numai ce pufnește o dată oul și-l împoașcă pe vulpoi cu cenușă drept în ochi. Un frățîne de-al vulpoiului dă fuga să ia apă din ceaun, să-l spele pe la ochi pe cel care aproape chiorîse de durere. Atunci, racul îl prinde de labă și-l strînge cît poate în clește.

— Țî... țî... țî... face șoricelul dintr-un ungher. Iar mîța din cuptor numai ce începe și ea :

— Miau-miorlau !...

Speriați de tot, vulpoii dau buzna pe ușă. Cînd să iasă afară, numai ce se repede cocoșul : „Cucuriguu !" Iar țapul începe și el a-i lovi cu coarnele. Vulpoii nu mai au încotro și o iau la goană și fug, fug, de le scapără călcieele. În urma lor, oul își ia tovarășii de drum și trage o raită prin ograda vulpoilor, prin cotețe, prin pod. Găsesc sumedenie de orătănii furate de vulpoi : găinușe, rațe, gîște și curcani ; iar hambarul gемеа de saci plini cu boabe de mei și porumb.

Și se întoarce oul acasă, aducîndu-le și moșnegilor cite ceva să-și mai bucure și ei zilele. Și de atunci, în mare cinste a trăit el la casa acestora !

Și iacă așa-i povestea : frumușică, frumușea, minciunică, minciunea.

O POVESTE PESCĂREASCĂ

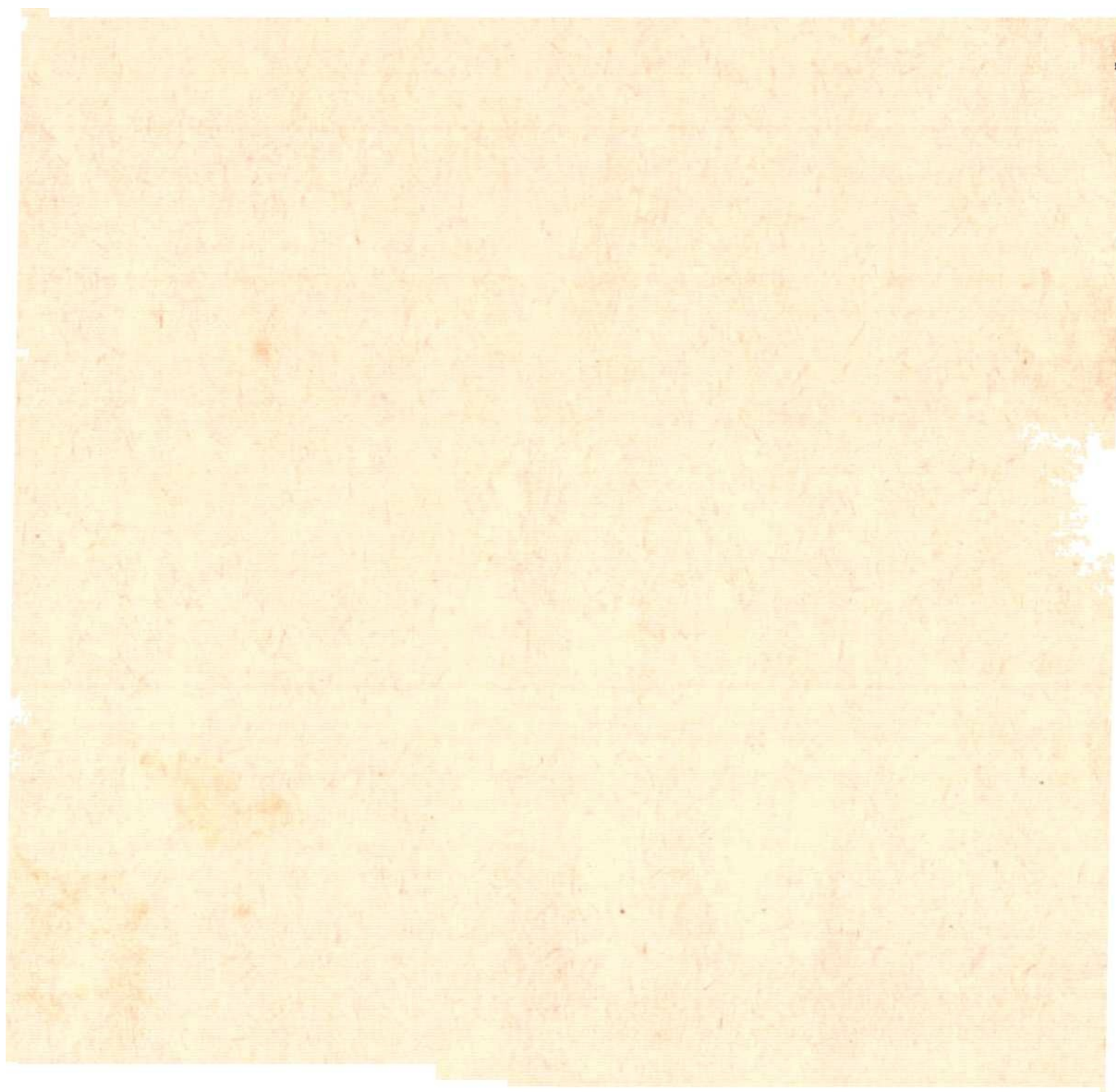
Într-o dimineață, undeva tocmai în balta Brăilei, ședea pe malul apei un pescar cu undița. Avea o undiță cu trei cîrlige și o tot arunca în apă, cu gînd să prindă măcar un cărășel, un biban, un lin, o caracudă sau alt pește.

Peștele însă nu se arăta de nicăieri. Din cauza asta, plictisit de cît stătuse degeaba, pescarul se hotărî să se ducă acasă cu torba goală, în clipa aceea, pluta undiței se mișcă, pescarul trase repede și mare îi fu bucuria cînd în cele trei cîrlige văzu trei pești dolofani. Era o crăpoaică grasă și grea, care avea aproape două kilograme și, pe lîngă ea, se mai nimeriseră și doi crăpușteni din cei zvelți la trup și dulci la carne.

Cum puse pescarul mina pe ei, cei doi crăpușteni începură a sări și a se zbate, zicînd către mama lor, crăpoaica :

- Uite, mamă, ne-a prins !
- N-aveți teamă ! le răspunse crăpoaica.

Pescarul i-a luat pe tustrei, i-a vîrit în torbă și a pornit acasă. Odată ajuns acasă, dădu peștii în grija soției sale care se și apucă să-i pregătească pentru mîncare.

— Uite, mamă, ne spală ! Începură să zică cei doi crăpușteni, înotînd, pe lingă crăpoaică, în castronul cu apă.

— N-aveți teamă, le zise mama lor.

— Uite, mamă, ne rode de solzi, urmară a mai spune crăpuștenii.

— N-aveți teamă, o auziră ei pe mama lor.

— Uite, mamă, ne taie !

— N-aveți teamă.

— Uite, mamă, ne sarează.

— N-aveți teamă.

— Uite, mamă, ne frige.

— N-aveți teamă !

Nevasta pescarului prăji crăpoaica și puii în cratiță, apoi aranjă masa și, împreună cu soțul ei, începu să mănînce.

— Uite, mamă, ne mănîncă ! Începură iar cei doi crapei.

— N-aveți teamă ! făcu din nou crăpoaica.

— Uite, mamă, beau apă !

— N-aveți teamă !

În clipa aceea, pescarul puse pe masă o sticlă cu vin roșu și turnă umplînd două pahare.

— Noroc, nevastă ! zise el către soție.

— Noroc, bărbate ! îi ură femeia.

Cei doi crapei strigară deîndată :

— Uite, mamă, beau vin !

Crăpoaica oftă și zise:

— Ei, dragii mei copii, de-acuma s-a sfîrșit cu noi.

Ne prăpădim și murim cu toții !

Și așa s-a și întîmplat.

ȘI UNA VÎNĂTOREASCĂ

Intr-o seară de iarnă, mergeau cu o astronavă cosmică, de pe Pământ pe planeta Marte, mai mulți tovarăși. •

În compartimentul în care se aflau cu toții era cald și bine și oamenii stăteau de vorbă, povestind, așa, ca să li se pară că țrece vremea mai repede, fel de fel de întâmplări.

Astronava urca vertiginos și trecuse de Lună, când unul din călători ținu musai să le istorisească și el celorlalți ceva nemaipomenit.

— Spune, bre Hosu, îl îndemnară tovarășii de drum.

Cel pe care îl chema Hosu, cunoscut ca un vestit vînător ce era. tuși și-și dresе astfel glasul și porni a spune niște năzbîtii și niște năzdrăvăanii de înghețau apele, nu alta.

— Într-un rînd, mai an iarnă, zice Hosu, m-am dus cu mai mulți prieteni la o vînătoare, într-o pădure de aproape de Cîrlibaba. Acolo, după ce ne-am pus noi în de noi la cale și am încărcat

puștile, ne-om **rînduit** fiecare in **cîte-Un tufiș**, așe- zindu-ne liniștiți la pîndă.

Nu tare departe, se auzeau glasurile gonașilor, niște oameni dintr-un sat, care hăituiau și stirneau din bîrlog animalele sălbatice, minindu-le în calea noastră, a vînătorilor.

N-am stat mai mult ca la jumătate de ceas, cînd, la vreo treizeci de metri de tufișul în care eram pitit, s-a auzit o dată poc ! de-au clocotit munții și s-a cutremurat întreaga pădure, răscolind de pe jos, de sub copaci, un vîrtej de frunze moarte, in aceeași clipă, cînd s-a auzit

detunătura ceea zdravănă de pușcă, eu, care în viața mea n-am pus măcar o țigară în gură, m-am pomenit, fără de veste, cu o lulea aprinsă drept între buze.

M-am uitat speriat în dreapta — nimic, nu se zărea nimeni. M-am uitat în stîngă — acolo, ce să vezi ? Din cauza împușcăturii nu știu cui, luleaua unui bătrîn vinător, care stătea așezat la pîndă, tocmai la o distanță de mai bine de o sută de metri, îi sărise cit colo dintre dinți, nimerind la iuțeală exact în clanță la mine. — Ce era să fac ? urmă Hosu pățărania. M-am ridicat^ în picioare, am prins să pufăi din lulea, scoțînd vălătuci de fum albastru pe nas și pe gură și pășind incetinel mai către lumină. N-am mers nici zece pași, că de undeva, ca ieșiți din zăpadă, se iviră înaintea mea, zburînd plini de spaimă și mergînd alinioți pe două rînduri, vreo 80-90 de gotcani. Pun pușca imediat la ochi, ochesc și poc ! trag — cad șase cocoși de munte dintr-un foc.

Țintesc din nou, pac! Și mai cad șase găini ! Trag iar, pac ! pac ! și se rostogolesc din nou și pică alți șase gotcani. Mai trag o dată și nimeresc alți șase. Încep a-i aduna de pe jos, îmi scot șireturile de la bocanci și-i leg bine pe toți de cele 48 de picioare ale lor, scot cureaua de la pantaloni și-i leg, atîrnîndu-i după gît, 12 într-o parte, 12 în cealaltă, și dau sâ plec.

Abia însă am schițat un pas, cînd simțesc o dată că buf !, se și bufnește ceva peste spinare și fiști ! mi se strecoară printre picioare. Am dat să cad, cînd colo, ce credeți că mi se întîmplă ? M-am trezit călare pe spinarea unui huiduman de porc mistreț. Acesta fugise de frica hăițașilor și acum gonea cu mine, înspăimîntat, de nu-i ajungeau picioarele, așa fugea de iute.

De frică să nu cad jos și să mă calicesc, m-am apucat cu nădejde de urechile lui și cum eram cu gotcanii grei ca plumbul în spate, mîină galop, dar mîină, nu șagă, de duduca pămîntul, mîină ca vîntul care îmi vîjîia pe la urechi.

Să fi alergat așa vreo 20-30 de kilometri prin pădure, cînd ce-mi vine în gînd ? Să apuc pușca și să trag în mistreț, nu aveam cum ; să mă las dus așa călare, tocmai cine știe unde în ce pustietăți, în bîrlogul mistreților de la Cîrlibaba, să mă spintece ei în de ei acolo și să nu mai rămîină din mine nici piele, nici ciolane ? Nu mă bizuiam.

De asta, nici una, nici două, mă întind înainte și mă aplec de cerbicea mistrețului și-l mușc gospodărește ; întîi înfig dinții în slănina și-n carnea lui și strîng și strîng, mușc cît ce pot, din vîna gitului, de mi se umflă ochii cît cepele.

Cît ai număra pină la zece, i-am băut aproape tot sîngele, în afară de cei care se scursese pe jos, așa încît mistrețul se vlăgui, se muie, se poticni și căzu, moale, într-o margine de cărare.

Am descălecat de pe spinarea lui țepoasă, am scos de la brîu și am înfîipt în el cuțitul, l-am tăiat

frumos, i-am jupuit pielea, l-am afumat și, pînă-n seara, la un foc mare pe care l-am înjghebat chiar în cârare, l-am și făcut tot pastramă.

— După aceea, încheie Hosu istorisirea, l-am urcat în spate și împreună cu cei 24 gotcani am pornit-o bucuros spre casă. De-atunci, mă știe toată lumea, fiindcă unu-i Hosu.

— Hosu-lăudărosu, adăugă rîzînd unul din ascultători.

Și adevărat e, altul ca Hosu-lăudărosu' mai rar vînător pe lume !

NEGUSTORUL DE OCAZIE

Era o vară fierbinte, cu cer cum e floarea de cicoare de albastru și cu văzduhul încins de nădușeală, ca și cînd de sus, din slava înalturilor, ar fi plouat cu jăratec. La un timp ca acesta, drept la vremea amiezii, un prieten -de-al meu, unul Adi, care era de felul lui marinar, se găsea tocmai undeva pe-un tărîm al Africii, aproape de brîul pămîntului. Aci, în miezul zilei, ți se coc creierii în cap de căldură și curg rîu sudorile de pe tine ! La un asemenea ceas și prin astfel de coclauri, Adi se îndrepta, mergînd pe jos, printr-o pădure, spre vaporul lui aflat în port pe coasta oceanului. Om foarte negustoros, pus pe afaceri din care să cîștige bani cîți mai mulți din nimica toată, amicul meu Adi coborîse dis-de-dimineată de De puntea vaporului și, luînd-o la picior spre un orășel pe care îl zărise ridicîndu-se la o depărtare de cîtiva kilometri, care îi era planul ?

- Poate nimeresc să cumpăr de-acolo vreun chilipir, ceva care e mai ieftin pe-aci și pe care acasă, odată întors în țară, o să capăt bune parale !

Cu gândul acesta de a se căpătui și de a se pricopsi, Adi bătu calea pînă la micul oraș și, tirguindu-se ba ici, ba dincolo, prin piață, izbuti ca, în cele din urmă, să cumpere de la oamenii negri din partea locului, aproape pe nimica toată, 14 fesuri. Nici mai multe, nici mai puține. Erau 14 fesuri roșii ca focul, de-a mai mare dragul. Mulțumit în sinea lui, Adi le vîrî pe numai treisprezece din ele în sacul de excursie pe care îl avea cu el, cel de-al patrusprezecelea fes roșu, îndesindu-și-l în cap. După aceasta, fudul nevoie mare, cum era, o apucă îndărăt deîndată, spre vaporul de la care plecase. Nu merse prea mult, fiindcă soarele arzător al continentului african îl moleși și-l sili să-și încetinească pașii. Cu mare greu, mai străbătu o bucată de drum cînd, ostenit cu totul și toropit, ajunse în mijlocul pădurii înalte și dese prin care trecuse dimineața. Aci, Adi se opri și, cu gând să se odihnească și să mai prindă puteri, se culcă la umbra unui copac stufos, așe- zindu-și alături sacul cu fesurile roșii. Nu bine se lungi jos, că îl doborî somnul și ațipi. Pe cînd dormea el mai bine, din adîncul codrului tropical se iviră, una după alta, mai bine de zece maimuțe. Se apropiară tiptil de Adi, dezlegară cu băgare de seamă sacul și fiecare înșfăcînd dinăuntru cite un fes, fugiră înapoi, în preajmă, cocoțîndu-se pe cren-gile copacilor și care de care împodobindu-și capul cu cite o roșie ca para focului și țuguiață bonetă și hlizîndu-se, ele în de ele, bucuroase.

Să fi trecut o oră, poate și mai bine, de cînd Adi dormea somn adînc, cînd, în sfîrșit, se trezi și căscînd ochii mari în juru-i, ce să vadă ? Mîndrele

lui fesuri nu mai erau la locul lor. Le văzu însă imediat în cap la cele 13 negre maimuțe.

— Vai-leu, hoții ! strigă Adi. M-ați jefuit hoților, hoților ! Ajutor, hoții !

Și dă-i cu strigătele deznădăjduite, dă-i Cu văicăreala, dă-i cu plînsul. Cum se jelea el așa și țipa ca din gură de

șarpe după ajutor, iaca se brodește că se arată pe drum un african. Adi, cum îl vede, îi aține calea și s-apucă a-i povesti tot necazul, arătând cu mina spre maimuțele care îl prădaseră și care acum parcă îi făceau în ciudă nevoind nici în ruptul capului să se scoboare de pe crengile copacilor și să-i dea îndărăt roșiile bonete țuguiate de care erau foarte încântate. Africanul, ce să facă ?

— Ia dă-mi puțin fesul dumatăle încoace, negustorule ! zise el, adresându-i-se lui Adi.

Adi, nepricepînd nimica, i-l dă numaidecît.

— Poftim, zice.

— Mulțumesc, făcu africanul și-și puse boneta roșie în cap, cumpănind-o și așezînd-o ba pe-o ureche, ba pe cealaltă, ca să-l vadă maimuțele.

Acestea, nedumerite, îl priviră și, una cîte una, îi urmară repede exemplul, fiecare din ele imitîndu-l pe african și potrivindu-și ca și el fesul. La un moment dat, pe cînd toate se făleau astfel, una voind să fie și să arate mai brează decît cealaltă, africanul apucă fesul pe care-l avea pe cap și îl azvîrli cit colo, departe. Maimuțele, de sus, din copaci, și ele, aruncară jos, cît ai zice pește, toate fesurile. Omul atîta și aștepta. Le adună unul cîte unul pe toate și i le dădu din nou în primire lui Adi.

— Poftim, zise el. Jine-ți marfa acasă, negustorule !

Adi, negustorul nostru de ocazie, îi mulțumi și zise :

— Negustor prost ca mine, mai rar ! Tot mai bine e să fii marinăr ! Și porni către vaporul de pe coasta oceanului, hotărît ca, păstrîndu-și un fes pentru el, ca amintire, să le ofere cadou, pe toate celelalte treisprezece, tovarășilor lui marinari și să nu se mai încurce în negustorie cît o fi el și-o trăi.

UN SFAT ÎNJELEPT

În pustia unor negre codreturi de foarte odinioară, cu cetină întotdeauna verde, într-un colț desfătăt de o poiană smălțuită vara de flori și colindată de miresme,

trăiau în liniște, la casa lor, doi oameni tineri și fericiți, el păstor, ea păstorită. Toate le mergeau în plin și cu folos, după pofța inimii și după iscusința minții, nu dușmăneau pe nimeni, nimeni nu le purta pică ; dimpotrivă, toți cei care îi cunoșteau le arătau deschis prietenie și îi prețuiau ca pe două ființe omenești care se înțelegeau de minune unul cu celălalt, care se iubeau și care nu-și doreau alta decât sănătate, putere de muncă și noroc ca să viețuiască astfel în deplină fericire cât mai mulți și mai înrodiți ani de viață. Numai că, după nu prea îndelungată vreme, păstorul, întorcându-se acasă într-o seară de primăvară, cu cioporul lui de oi, s-a supărat din senin, el știe din ce pricină, pe nevastă-sa, i-a trântit citeva vorbe aspre de ocară, s-a supărat foc, a plecat și dus a fost. L-a așteptat

păstorița o zi, o săptămână, o lună. El, însă, nicăieri. Din câte a aflat ea după aceea, s-a zvonit că soțul ei o părăsise fiindcă, între timp, se îndrăgostise altundeva, de altă femeie. Nevastă-sa, necăjită din cale afară, a lăsat turma de mioare și a coborât în satul baștinei ei de sub poala munților împăduriți, plîn- gîndu-se părinților și rudelor, întrebîndu-i ce anume trebuie să facă spre a-și recîștiga soțul și cercetîndu-le la fiecare povață. În cele din urmă, dînd urmare îndemnului cuiva dintre neamuri, a urcat într-o duminică, undeva în rărișul de sub muntele vecin cu cel pe al cărui tăpșan își păștea oile și s-a înfățișat acolo, înaintea unui foarte bătrîn pădurar.

- Ce să fac, moșule ? îl întrebă rugătoare, istorisîndu-i cu lacrimi în ochi ce nenorocire i se întîmplase.

Moșneagul o ascultă cu luare aminte și i-a spus :

- Mai vino la mine duminică viitoare, nevastă. Pînă atunci, eu, cît m-or ajutama mințile, am să mă gîndesc ce trebuie să faci pentru ca bărbatul să se întoarcă acasă !

- Ce sfat îmi dai, moșule ? reveni și-l întrebă femeia peste o săptămână de zile.

Bătrînul pădurar, care de mult trăia singur în pacea cuprinsurilor aceluia pisc de munte, se gîndi și se chibzui în sinea lui, apoi o sfătui cum se pricepu el mai bine.

- Ascultă, femeie, slobozi el glas înțelept și zise : N-ai să reușești să cîștigi din nou dragostea soțului tău pînă n-ai să prinzi de musteață lupul cel sur care știi că mereu cutreieră hățiturile codrilor aceștia și care-i grozăvit de rău și de apucat !

Păstorița înlemni de spaimă și abia mai zise :

- Vai, dar cum pot să fac eu una cu asta ?

— Nu știu, răspunse bătrînul și singuraticul pădurar. Și cum altă vorbă nu mai auzi din gura lui, păstorița

se posomori la chip, i se înnegurară ochii de amărăciune, se întristă nespus și se duce în drumul ei bătută de gânduri. Ajunsă la turma ei de oi, își frământă mintea în fel și chipuri. Pîndi, în vreo citeva rînduri, de departe, lupul cel sur și înrăit, se în- spăimîntă văzîndu-l, dar, după o săptămîină, se hotărî să pășească la o mare și îndrăzneată încercare. Tăie, de cu seară, un miel din turma pe care o avea, îl jupui de piele și de a doua zi dimineața îl luă cu ea și îl puse jos pe o potecă dosnică din pădure, pe unde văzuse că trece de-obicei lupul. îl așeză astfel cu băgare de seamă în calea sălbătă- ciunii și se ascunse, nu prea departe de-aci, să vadă cum anume are să se perinde treaba. Lupul cel sur la păr, o fiară bătrînă, dar încă în putere, se ivi peste puțin pe hațașul lui. Înălță capul și amiroși prelung, după care, văzînd halca aceea de miel în cale, se repezi lacom și flămînd, înfulecînd la iuțea totu și cărăbănindu-se în codru. A doua zi, tot dimineața, păstorița puse, în același loc, alt miel, gata tăiat și acesta și se feri ceva mai departe, așteptînd să apară iarăși lupul. Acesta, călcînd alene, se arătă din nou la pomană. Mîncă fără grabă mielul și cînd auzi prin preajmă o trosnitură de vreasc, ridică ochii și zări și femeia, la care rînji leneș, descoperindu-și colții, dar văzîndu-și de rostul lui.

A treia zi, cînd reveni pe potecă, după cum îi dădea ghies năravul, bătrînul lup nu mai era chiar atît de pofticios și nici motive de furie nu avea, așa încît, câtă cu privirile în lături să vadă femeia. O deosebi pe aceasta aproape, după o tufă, dădu din coadă, după care se ospăta cu mielul și plecă.

A patra zi, tot dimineața, lupul gustă ce gustă numai dintr-un but de miel pe care-l azvîrlise, de la vreo zece-unsprezece pași, femeia, și se lăsă jos să se odihnească și iarăși porni satisfăcut să miște din coadă. În a cincea dimineața, lupul se înfățișă, ca de obicei, în hățiș și așteptă astfel pașnic pînă cînd păstorița, ieșind din preajma lui, începu să se apropie de el, întinzîndu-i cu mîna cite-o bucată de carne. Cînd osteni mîncînd, lupul se întinse pe burtă, iar femeia prinse curaj și așezîndu-se și ea lîngă el, îl servi mai departe. Ba se încumetă să-l mîngîie ușor cu mîna de cîteva ori pe spate, apucîndu-l după aceea, alintător și de mustață și izbutind să-i smulgă din ea două fire, fără ca fiara, aproape adormită, să mirîie și să se sinchisească.

După-amiază, păstorița urcă muntele la bătrînul pădurar și cu sufletul la gură, îi povesti pe îndelete totul.

— De-acum încolo, femeie, — zise moșneagul cu împăcare în suflet, nici eu, nici nimeni altcineva nu are atîta mare putere ca tine. După cele cite ai izbutit să faci din lupul cel sur, ca să-ți reciștiți de-acuma înainte bărbatul e-un fleac, e-o floare la ureche. Fii sănătoasă și du-te în pace, de-ți vezi de rostul tău de nevestă. Păstorița îi mulțumi pentru sfat și plecă cu inima în ea ticăind de încredere și de bucurie.

O PAȚANIE VECHĂ

Atîta avere, mare și mică, avea, la vremea vremii lui, moș Calistru lingurarul, la casa lui în care își trăia anii cărunțelor: o slăbitură de vacă și un hodorog de măgar.

Încolo, nimic. Baba îi murise de mult, lăsîndu-l fără

pereche pe lume ; anii grei îi încovoiaseră spinarea și-i albiseră capul, oile i le înecaseră, într-o toamnă, apele Prutului sărite nebune din matca lor, găinile, cîte ii scăpaseră de dihor, îi pieriseră din pricina unei buduhoale de boală păsărească, porc nu avea, cîine, nu ! Atit îi mai rămăsese : văcuța care il împărtășea cu cîte o ulcică de lapte dulce, și în plus, măgarul. Măgarul, pe care încărcă desage de linguri meșterite de mîinile lui toată iarna, din lemn moale de paltin ori de cireș, ca să le vindă apoi, peste an, prin toate tîrgurile din apropiere, pentru un sac de făină. Din asta trăia. Trăia cum trăia și era cum era, destul de mulțumit, mulțumind cerului că-i ține dobitoacele cu zile și rugîndu-se pentru sănătatea lor cît mai îndelungată.

Dar, pe la un început de octombrie, cînd vaca trebuia să fete, să vezi nenorocire : vaca se sminti pe dinăuntru, o răi cu mîncarea și, peste cîteva zile se îmbolnăvi și căzu de pe picioare. Moș Calistru, negru ca pămîntul de inimă rea și de supărare, porni să se roage, în legea lui, implorînd slava cerească să-i însănătoșească vaca numaidecît; căci, altminteri, e nevoie mare : nu are nici el rost să-și mai tîrîie zilele și să se tot închine. Vaca, însă, a gogit cît a gogit și, într-o dimineață a pierit, săraca !

— Doamne, doamne, — începu să se roage, cu crîncenă îndurerare, moș Calistru — mai bine decît să-mi iei vaca, moară șontorogul cel de măgar, invie-mi, tată, vaca și moară măgarul !

Măgarul însă mai avea de trăit. Vaca nu ! Descumpănit cum era, moș Calistru, încredințat că vie din moartă nu se mai face, a alergat la niște vecini, niște sărmani lingurari și ei ca și el, chemîndu-i să-l ajute s-o îngroape.

— Oameni buni, — le ceru el sprijin. Mi-o pierit măgarul ! Dați-mi o mîna de ajutorință să-i sap groapa și să-l bag în pămînt!

— Nu-i măgar, e vacă ! au zis vecinii.

— Sigur ?

— Sigur!

— Și ce-i de făcut ? îi întrebă moș Calistru.

— Să ne plătești lucru ca pentru vacă, nu ca pentru măgar ! i-au pus condiții vecinii.

— Of, mare dumnezeule, suspină și zise moș Calistru. Eu gîndeam că dumitale, cel de sus, pe care te-am rugat atîta, le știi și le poți pe toate. Dar vād că pînă și niște bieți lingurari fac mai bine deosebire dintre un măgar și o vaqă ! Adio, doamne ! Eu, fără vacă, cu dumneata nu mai stau la discuție de-acum încolo. Amin.

PUIUL DE URS

4
2

Țrăia odată, undeva, sus în munții Rodnei,

împreună cu mama lui, un pui de urs mic, mic și care încă nu știa să meargă.

Și totuși, tare ar mai fi vrut să se miște și el măcar de ici, colo !

Numai că, ce se întâmpla ! Filozof din naștere fiind, după cum se socotea el, toată ziua sta tolănit și visa, se gindea la foarte grele probleme.

— Morrrr, moor ! mormăia el, ceea ce însemna adicăteala că se întreabă ce anume este viața și ce o fi moartea.

— imm, 'îmm ! mîrîia el, adică era cu gindul la problema mîncării.

Și astfel ursulețul nu îndrăznea să riște a schița măcar un singur pas fără a fi mai înainte de asta pe deplin asigurat de legile care îndrumă umbletul de ici colo al urșilor, în privința asta, se întreba mereu :

— Cu care labă să pornesc "oare ? S-o iau întâi cu dreapta, de dinainte ? ! S-o pornesc cu laba stîngă, de dinapoi ? Ori cu amîndouă labele odată ?! Hm ! ?

Se putea foarte bine ca ambele soluții să fie bune, dar cu care din ele să înceapă ? Mă rog, multe probleme grele pentru un biet ursuleț.

Stînd și gîndindu-se atîta, cu cazna minții, nici nu-l mai ajungea capul să filozofeze, pînă la capăt, adică să ajungă la o hotărîre. Necăjit cum era și desperat, ceru într-o zi sfatul mamei sale. Ursoaica, însă, trebuie spus că nu pricepea mai nimica din deșteptăciunile și din sprintenelile lui filozofice. Atît numai, cunoștea perfect măcar ceea ce se poate ști cu privire la arta mersului.

De asta, ca o bună mamă ce era, se strădui de-îndată să pună capăt cugetărilor inutile ale odraslei sale.

— Tu, micul meu copil, cam bați cîmpii ! îi zise ea, fără nici un ocol. Ia mai taci din gură și șterge-o imediat afară din bîrlog ! urmă ea a-i spune și a-i porunci cu prefăcută asprime, înainte, marș !

Ursulețul se sperie puțin, dar se supuse și se urni din loc. Mai întâi, cum se mișcă din loc, cum și luă un mic trîntai ; pe urmă însă, se ridică, se hlobăni într-o parte și alta și se legănă, stăpînindu-se cu șovăieli într-o singură labă, dar foarte repede apoi se simți mai în siguranță, pomenindu-se, după aceea, că face primii pași și că merge.

„Uite, se minună el în mintea lui puțină și zise, numai pentru sine ursulețul nostru. Uite, mămico, pășesc ca și cînd m-aș fi născut ca să merg !”

Și parcă nici nu-i venea a crede că era el, cu toate că, desigur, el era ! Atîta numai că, ocupat numai și numai cu teoria filozofică, puiul de urs încă nu încercase, în chip practic, să umble pe picioare măcar cît de cît, altfel, de mult ar fi băgat de seamă că poate și el învăța să meargă !

FLORICĂ DE LUMINĂ

Nu anul acesta !

Și nici anul trecut!

Nici cu cinci ani în urmă !

Cu mai mulți !

Să fi trecut ca la cîteva sute de primăveri de-atunci! De cîteva sute de ori la rînd au înflorit nevinovații ghiociei și brîndușele, și viorelele, și ciuboțica-cu- cului ! De cîteva sute de ori în șir au tot venit pe la noi, și s-au dus înapoi în țările calde, cocoarele și cocostîrcii !

Și tot în atîtea rînduri și-au pus cercei la urechi zarzării, caișii, cireșii, merii și perii, îmbrăcîndu-se fiecare cu bogate frunzeturi și împodobindu-și crengile darnic, cu poame dulci, ispititoare.

E mult, așadar, de-atunci !

- 4 in vremea aceea, într-o surîzătoare și veselă primăvară,
- 4 cam ca aceasta, desfătată de soare mîn- gîietor, de tarafuri de păsări cîntătoare și de boarea subțire a vîntului ușor și șăgalnic, care adie holdele

de verzi și întinsele grine și alintă zuluții livezilor și pletele viilor — pe-atunci, trăia undeva într-un colț al țării o fetișcană zîmbitoare ca o floare de răsură și pe care o chema Draga.

Era încă mică, nici nu avea șapte ani împliniți și arăta cam puțintică la trup și cam slăbuță. Era însă frumușică și, mai ales, se dovedea tare cuminte și tare harnică. Toată ziua lucra cu tragere de inimă, ajutîndu-i pe buncii ei la care stătea și care erau foarte înaintați în bătrînețile lor cărunte. Părinții fețișoarei muriseră amîndoi, tocmai cînd ea avea un an, așa încît, rămasă orfană și fără frați și surori și fără alte rude, Draga le purta acum de grijă bunicilor, stîndu-le la îndemînă cu de toate. Ea mătura prin casă, ea aducea apă, ea mulgea vaca, ea pregătea de mîncare, ea spăla, ea prășea, ea secera, ea se ducea la măciniș la moară, ea le cocea pîine, ea singură era nădejdea și stîlpul casei. Nu ar fi stat măcar o clipă locului să se odihnească, așa precum nu stă în loc apa Dunării!

Toată ziua muncea cît șapte.

Seara, în loc să se culce și să doarmă somn dulce, cum pune capul pe pernă și lipea geană de seamă, cum începea să viseze. Visa astfel cîte și mai cîte mari orașe și mîndre palate, cu clădiri înalte și ademenitoare, cu geamuri luminoase, dînd către străzi curate și drepte, împodobite cu straturi de ochioase flori și de verdeață, cu arbori în putere, rotați și umbroși, aliniați pe marginea trotuarelor, cu lume multă și plină de bună-voioșie, ieșită seara la plimbare, cu copii zburdalnici, care să se joace - visa bunătăți felurite din care ar fi voit să guste, mă rog, multe și minunate lucruri treceau prin căpșorul ei toată noaptea.

Azi oșă, miine așa, într-o zi de toamnă, bunica fetei se îmbolnăvi greu și căzu la pat de suferință, fără speranță de însănătoșire. Nu trecu mult și bătrîna închise ochii. Peste puțin, de amar și de inimă rea, de scîrbă, cum s-ar zice, bunicul începu și el să tînjească și să se simtă din ce în ce

mai rău. Slăbea mereu văzînd cu ochii și abia putea duce la gură o ceașcă de opă.

Orice rare și scumpe bunătăți i-ar fi pus nepoțica lui dinainte, degeaba ; nici nu se atîngea de ele. De-un singur lucru îi era poftă :

— Dacă aș avea să mănînc măcar o bucatîcă de limbă de greier, hotărît, m-aș face îndată sănătos ! i-a mărturisit fetei bătrînul.

Draga, inimoasă cum era, cum a auzit de dorința bunicului, cum a și plecat repede de-acasă,. ducîndu-se să caute un greier.

Afară erau încă troiene de zăpadă, așa incît biata noastră copilă a trebuit să meargă cale lungă-lungă și 'grea, înfruntînd minia iernii și umblînd aproape trei luni în șir pînă să dea de locuri unde era primăvară.

Odată ajunsă aci. frîntă de oboseală, precum era, se întinse jos, pe o pajiște cu iarbă și adormi. Visa iarăși orașe mari și palate, cînd, deodată, simțind o înțepătură usturătoare în obraz, se trezi „cît ai zice pește". Ființa care o mușcase era o gînganie slabă de greier flămînd, care zdrăngănea acum liniștit dintr-o scripcă. Draga dădu să pună mîna pe el numaidecît, dar și-o retrase imediat, în aceeași clipă. Mai cu agerime decît ea, din iarbă căscă gura un șarpe fioros, gros cît mîna și lung de trei metri, și care făcu o dată hop ! și înșfăcă greierul de-o aripă. Draga fugi de pe pajiște și prinse să plîngă, căutînd alt greier.

între acestea, gîngania care mai înainte o ciupise pe față de obraz, se zbătea să scape din gura șarpelui și se ruga de el, zicîndu-i :

- Frate cu tine mă fac, numai lasă-mă cu viață !

- Dacă nu vrei să-ți iei rămas bun de la viață — îl amenință șarpele — jură aici că ai să faci tot ce-am să-ți spun eu !

- Ce să fac ? întrebă slăbătura de greier.

- Să-mi spui drept și adevărat așa, urmă șarpele : de la atîtea viețuitoare cîte-s pe fața pămîntuîui și de la care ai avut ocazia să sugi, al cui sînge socoți că e cel mai dulce ?

- iți spun I Țopăi greierul bucuros. Chiar acum iți spun.
Iacă-ți spun I mai zise el, în vreme ce șarpele îl dădu
drumul de aripa de care-l ținuse.

- Bine, te-ascult, zise șarpele.

Greierul își mai trase suflarea, se așeză alături pe creanga
unui corcoduș și începu să istorisească :

- Păi, eu cunosc, frate, și ce gust anume are singele și
la oaie, și la vită, și la capră, la iepure, la cal... însă cel mai
dulce și mai dulce, că doar m-am înfruptat din el ceva mai
înainte de-a te în ti I ni pe tine, cel mai dulce este...

Nu-și isprăvi vorba că, din spatele lui, de pe altă creangă a
corcodușului, unde stătuse și auzise totul,

o rîndunică se repezi cu ciocul la gura lui căscată și hîrșli I
ii smulse limba, zburînd apoi cu ea în plisc cit colo.

Șarpele, de jos, din iarbă, unde se întindea la soare, nici nu
băgă de seamă.

— Ei, spui o dată sau nu spui ? se uită el și-l întrebă pe
greier.

Greierul însă începu să lăcrimeze și să se vaiete, arătînd
spre rîndunica cea care-i tăiase limba.

- Aha, pricep, zise mînios şarpele. Ahaaa, va să zică ea, lovi-o-ar glonte ! Lasă, gospodina, că te-ajung eu din urmă !

Şi se porni tîrîş-tîrîş prin iarbă după dînsa. Rîndunica, însă, caută-i urma în văzduh. Mai prinde-i coada, dacă poţi !

- Mi-ai scăpat de astă dată, gospodino, zise şarpele, dar lasă că tot acum mă duc direct la cuibul tău şi le sucesc gîtul la toţi puişorii ciţi îi ai !

Şi iarăşi tîrîş-tîrîş, o luă mai departe, într-acolo. Acolo, rîndunica tocmai sta de vorbă cu Draga noastră, întrebînd-o ce anume are pe suflet, de se jeleşte atît de tare şi-i curg în şiraguri lacrimile pe obraz.

— Uite ce mare necaz am eu ! dădu să i se des-tăinuie Draga, netezind cu palma puii rîndunicii care stăteau într-un cuib înjghebat jos, pe pămînt, lingă o tufă de cătină.

în clipa aceea, nu departe, se auzi fîşşş-fîşşş ! prin iarbă şi rîndunica întoarse capul.

- Vai, tresări aceasta şi zise : Uite, vine şarpele să-mi omoare puii. Ce să mă fac ?

Draga nu se pierdu de astă dată cu firea.

- Fii pe pace, surioară, îi zise ea rîndunicii. Uite, am să ţi-i scap eu ; îi pun pe toţi în poală şi plecăm de-acî ! Dacă vrei, poţi să vii acasă la bunicul şi-ţi faci acolo alt cuib sus, sub streaşina casei, să nu mai fie în stare să se urce acolo nimeni.

— Atunci, hai şi-om merge !

Draga luă puii în poală şi astfel porniră amîndouă, oprindu-se ceva mai departe, să vadă ce-o să facă şarpele.

Acesta, cînd ajunse la cuib şi îl văzu gol-goluţ, simţi că, de supărare, plesneşte fierea în el, otră- vindu-l cu totul.

SO

Rîndunica şi Draga nu se sinchisiră însă de loc de

soarta șarpelui, ci își văzură în continuare de drum.

Nu merseră mult cînd, încălecat pe-un fir de sul- fină, în fața lor, mut pentru totdeauna și bîzîind mereu numai din buze, se arătă greierele.

— Stai, surioară, zise Draga către rîndunică, oprind-o, stai, să-i smulg limba.

Și-i istorisi dorința bunicului.

— Păi limba i-am tăiat-o eu, copilă, o vesti rîndunica, tocmai cînd voia dumnealui să-i spună șarpelui că cel mai dulce sînge e cel de om !

Și desfăcînd aripa dreaptă, îi⁵ arătă limba greierului pe care plănuia s-o dea de mîncare la pui, dar pe care acum i-o dăruî fetei.

După aceea, nu mai întîrziară cîtuși de puțin și, bucuroase amîndouă cum numai ele erau pe lume, porniră la drum, și cu limba greierului și cu puii de rîndunică, spre casa bunicului. Ajunse, în sfîrșit, aici, mare fu întristarea fetei, cînd află că bunicul murise.

A plîns ea o zi, două, în timp ce-i ajuta rîndunicii să-și clădească cuib trainic, sus, sub streășina casei; a plîns și-a treia zi, plămădînd cu lacrimi lutul din care se zidea ostfel cuibul, cînd, o dată cu seara, numai ce-o auzi Draga pe rîndunică :

- Știi ce ? Începu astfel rîndunica s-o sfătuiască. Culcă-te devreme în seara asta. Cînd ai să dormi bine-bine, ai să visezi ceva strașnic, care o să-ți bucure inima și are să-ți alunge toate supărările !

intr-adevăr, fețișoara noastră se culcă, adormi și pe urmă începu să viseze. Se făcea astfel că, drept în cornul casei bunicului, lingă prispă, parcă se afla, proaspăt înflorită, o prea frumoasă și fermecată floricea de lumină care scînteia mai ceva ca aurul, de-ți lua ochii. Cu cît te uitai la ea, cu atît parcă îți era și mai dragă ! Nu era nevoie să privești la ea mai mult

decît o secundă : în aceeași clipă tot ceea ce gîndeai ți se împlinea pe dată. Voiai bani, aveai bani gîrlă, să-i învîrți cu lopata ! Doreai case, case aveai, doreai sănătate, fericire, mîncare, băutură, jocuri, veselie ? Aveai după cum pofteai, la iuțeală, case, sănătate, fericire, mîncare, băutură, jocuri, veselie. Moarte cuiva de i-ai fi dorit, de moarte avea parte.

Tot gîndindu-se așa prin vis ce anume ar vroi să i se îplinească, fețișoara parcă se trezi. Afară era liua mare! Ieși repejor din casă, și, lipa-lipa, se duse drept în cornul prispei. Aici, cu totul și cu totul ca în vis, strălucind mai ceva decît soarele, înflorise proaspăt prea frumoasa și mult năzuita floricică de lumină. Văzînd astfel și privind cu ochii încărcăți de uimire la minunata floricică, fata se sperie de bucurie ?i se gîndi în sinea ei zicîndu-și cu negrăită teamă : „Vai, ce-ar fi dacă floricica asta ar zbura de-aici ?”

Abia își termină gîndul pînă la capăt, că floricica de lumină zbură, topindu-se și dispărînd în adîncul nevăzut al văzduhului.

Na, uitați-vă, cam asta a fost trista mea poveste ! Dar nu plîngeți și nu vă pară rău, fiindcă nu-i adevărat, Draga noastră încă doarme ! Doarme sărăcuța ^i visează ! Visează floricica de lumină, și îl visează, asemeni, și pe bunicul pe care floricica o să-l învie, în timp ce rîndunica acolo, sus, sub streășina casei, la fereastră, stă și păzește și îi veghează somnul.

Așadar, să n-o trezim ! Să avem răbdare, că se *io* deștepta ea singură. Atunci abia o să vedem ce anume o să dorească Draga de la prea frumoasa floricică de lumină !

LECȚIA DE ARITMETICĂ

De mult, în urma cu vrea treizeci-patruzeci de ani, cînd părinții noștri de astăzi abia se nășteau și veneau pe lume, undeva, departe de orașul în care trăim noi acum, tocmai sus, în creierii munților, era un sâțuc izolat de lume și singuratic, în care nici cei tineri, nici cei bătrîni habar n-aveau să scrie și să citească. Nu mai spun că, mai ales la socotit, la adunare și la scădere, la înmulțire și la împărțire nu se pricepeau chiar nimeni-nimeni.

Satul acela mic-mic se numea Pustoaia, iar locuitorii lui își ziceau ei între ei, și-așa le spuneau și alții, pustoieni. Acu, într-o seară, un pustoiian dintre aceștia, un bărbat ca de cincizeci de ani, sărac, cum era, și necăjit, bătu la poarta unui vecin cam de-o seamă cu el și-i zise :

- Buna seara, gospodarule !
- Bună seara, vecine, răspunse celălalt.

Vorbiră ei ce vorbiră, ba de una, ba de alta, pînă cînd cel dintîi îi spuse celui de-al

doilea la ce anume a venit.

— Uito ce, gospodarule, începu el să-l roage. N-ai puîea să mă împrumuți cu niște bani ?

— Ciți anume îți trebuie, vecine ?

— Cincizeci de lei, gospodarule.

— Și cînd crezi c-ai să mi-i dai înapoi ?

— Mîine, nu, dar poimiine seara, da !

— Bun, făcu celălalt, învoindu-se. Mă duc în casă și-ți aduc banii cu plăcere.

Intr-adevăr, omul nostru se duse și se întoarse repede, înminîndu-i vecinului 50 de lei. Erau două hîrtii bătute de 25 de lei fiecare, pe care cel cu necazul le privi atent, le îndoi cu grijă și le puse binișor în buzunar, după care îi mulțumi și plecă bucuros acasă. Peste exact două zile, ținîndu-se de cuvînt, vecinul veni și bătu din nou la poarta binefăcătorului său.

— Ce este, vecine ? îl întrebă gazda.

— Ce să fie, gospodarule ? Uite, ți-am adus datoria. Ține banii.

Și îi dădu o singură hîrtie bătută, de 50 de lei. Cel cu facerea de bine privi lung la hîrtie, o întoarse ba pe o față, ba pe alta, se scărpină la ureche și, după puțină șovăială, zise :

— Dragă vecine, nu te supăra. Eu dumitale ți-am dat două hîrtii, nu ?

— Da, două, gospodarule. Recunosc.

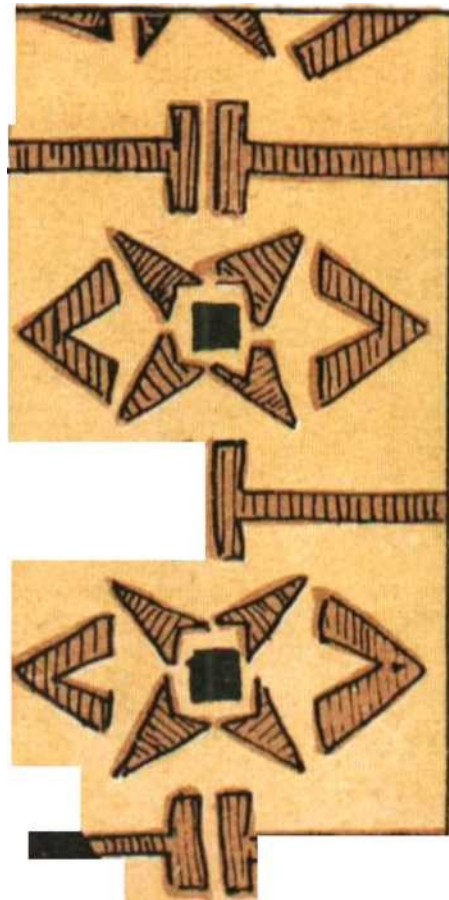
— Dacă recunoști, apoi bagă bine de seamă : două ți-am împrumutat, două te rog să-mi dai îndărăt. Înțelegi ?

— Înțeleg, înțeleg, se zăpăci puțin vecinul. Dar pricepe și dumneata că hîrtia asta pe care ți-o dau acum înapoi e de 50 de lei. Este ?

— Este, dragă vecine, însă e numai una singură, bagă de seamă.

— Și ce dacă-i numai una ? Nu-i tot atîta ?

iimmînmiHwn

— Nu-i, fiindcă eu, dacă ți-am dat două hirtii, două vreau să capăt în loc. Scurt și-am terminat povestea !

— Mi se pare că te cam superi degeaba, gospodarule, zise cel dinții.

— Care degeaba, vecine ? Și cum să nu-mi ies din fire, când eu ți-am dat două, iar dumneata vii, colea, numai cu una ?

— Una de-a mea nu-i cît două de-a dumitale ?

— Vai de mine, se înfurie celălalt. Cum să fie una egală cu două ? Nu se poate !

— Ba se poate !

— Ba nu se poate !

Și tot așa, unul o vorbă, celălalt alta, primul pustoian că el are dreptate, al doilea că el, începură a se împunge cu cuvintele, porniră a se întărită unul pe altul, apucară a se ciondăni și ajunseră la ceartă și la cruntă bătaie, adunind în jurul lor tot satul Pustoaia care de care voind să-i împace.

Cei doi gospodari din creierul munților însă nu și nu ! Se sfădiră toată noaptea și-și cărară unul la altul palme, ghionturi, pumni și scatoalce cu nemi-luita, iar a doua zi, sleiți de puteri și asudați și învinețiți la față, zgîriați pe obrazuri și murdari de praf, ca unii care se trîntiseră pe jos, în fața porții, rupîndu-și hainele de pe ei, ce să mai facă ? Sus, aproape de vîrful muntelui, într-un bordei sărman, trăia de unul singur, ca și cucul, un foarte bătrîn pădurar care, în afară că era cel mai în vîrstă om din Pustoaia, avea faima că e și cel mai mare înțelept, deși nici el, bietul, nu avea dram de știință de carte.

Așa stînd lucrurile, cei doi gospodari se hotărîră să meargă la el, să-i ceară povață. Zis și făcut ! Urcară muntele amîndoi, însoțiți din urma lor, cu cîrdul, de aproape loți cei vreo 60-70 de bărbați, flăcăi și fete

și copii cîți număra tot întreg sătucul Pustoaia și ajunși la bordei, îi spuseră bătrînului care le era păsul. Moșneagul luă încetinel hîrtia cea de 50 de lei, o cercetă pe îndelete cu ochii, se mai chibzui cît se mai chibzui în legea și în sinea lui,

smulgîndu-și de prea multă sforțare de minte, cîțiva peri din barba-i albă ca omătul și, în sfîrșit, le zise celor doi cu banii :

- Uite, oameni buni, care-i treaba. Hîrtia asta de 50 de lei rămîne la mine. în locul ei mai adăugă el, scociorîndu-se în fundul chimirului, - poftim tu de colo, ai aici două hîrtii a cîte 25 de lei fiecare.

- Ce să fac eu cu ele, bătrîne ? se codi acesta din urmă văzînd banii.

Moșul zîmbi și zise :

- Faci socoteala așa cum spune aritmetica : două hîrtii ți-a dat gospodarul acesta aci de față ?

- Două-două, adevărat cel cu pricina. Două a cîte 25.

- Două a cîte 25 ți se cuvin îndărăt, mai zise el. E bine ?

- Foarte bine, foarte bine, răspunseră fericiți, într-un singur glas cei doi pustoieni, aplecîndu-se pînă la pămînt și mulțumindu-i bătrînului pentru dreapta lui judecată.

Coborau, cu tot cîrdul de lume, la ei în sătuc, îndărăt, cînd, cel ce primise banii la loc, găsi cu cale să spună, cu admirație?:

- Grozav de deștept om, moșneagul ista, vecine, nu ?

- Foarte deștept, gospodarule, întări deîndată, celălalt. Știe aritmetică, nu jucărie !

CUCULE ASA ȘI COTOIU L

Într-o primăvară dulce, cu cer curat, albastru și cu soare cald și arzător care privea cu bucurie în jos, pe întinsoarea pământului, văzînd cum scoale colț verde iarba, cum plesnesc mugurii copacilor și cum, rînd pe rînd, apoi, înfloresc clopoțelii și se îmbracă în puf mîțîșorii de salcie, undeva, într-o pădure bătrînă de fagi groși cît omul, izbucni, dis-de-dimi- neață, un glas răspicat, vesel și chemător :

—Cu-cu ! Cu-cu !

Era o pasăre pestriță, cam plumburie la culoare, mai ales pe cap, pe spate și pe aripi și avea o coadă pistruiată și lată, pe care și-o tot resfira și și-o îndrepta cu fudulie în sus. În vremea aceasta, gușa cîntătoare, mai albicioasă decît restul celorlalte pene i se umfla și pliscul i se deschidea, pornind să nu mai tacă și să tot cînte, cu voioșie, spunîndu-și singură numele celui pe care îl imbia.

—Cu-cu ! Cu-cu !

Cel care de jos, de unde se nimerise să

fie, se uita cu mirare la o asemenea neastîmpărată zburătoare, neputînd în mintea lui să priceapă de ce e atît de nebunatică, de ce tot bate din aripi și se tot mută mereu de pe o creangă pe alta și cîntă într-una fericită, era un cotoi negru de motan. Mustăcios, cum arăta, negru și slab și jigărit la trup, de parcă nu se hrănea cu nimic altceva decît cu ciuperci fripte, își dădu seama, în cele din urmă, că bucuroasa cîntă- reață era o cuculeasă care cînta cu atîta foc.

— Miau, miorlau, miau,

Să te-nfulec vreau !

mieună, rupt de foame, cum era, mîțoiul cel negru ca smoala, gîndindu-se în sinea lui ce anume ar trebui să facă și să dreagă spre a pune cît mai repede ghiara pe sprintăra.

Aceasta însă se urcase acum tocmai în vîrful unui cireș sălbatic și ciugulea ceva cu lăcomie, pe semne niște omizi din cele îngheboșate și păroase care se tîrau sus, pe crengi, cu plan să mănînce din frunzele abia ivite, verzi și proaspete. După ce se

sătură își sterse ciocul și reluă din nou cîntarea :

— Cu-cu ! Cu-cu !

Și filfii scurt din aripi, luindu-și zborul și pierzin- du-se în împărăția pădurii de fagi.

Mîțanul cel negru, încîrligat de foame, precum se înfățișa, fiindcă de vreo două săptămîni fusese fugărit de-acasă, de la stăpîinii lui cărora le furase și le mîncase hoțeste niște puișori de găină abia scoși din găoace, - cotoiul nostru cel tîlhar se așeză la pîndă. Și stătu el așa la pîndă o zi, tot bătîndu-și capul cu fel de fel de planuri, mai spionă pădurea încă vreo alte două-trei zile, pînă cînd, într-o blîndă și surîzătoare amiază de la începutul lunii lui mai, cuculeasa se abătu iarăși în cireșul cel sălbatic. Acesta,

intre timp, își desfăcuse in voie frunzele și era
nins de albul sclipitor al florilor sale fine.
delicate și întraripate care îl împodobeau ca pe
un mire al codrului verde.

Păsărea cea pestriță se agăță pe o crenguliță mlă-
dioasă și porni să se dea huța, cîntînd cu glas dră-
gostos și strigîndu-și astfel tovarășul ei de petrecere.

— Cu-cu ! Cu-cu !

Motanul atîta și aștepta ! leși grabnic din ascunziș,
făcu un salt îndîrjit înainte și oprindu-se sub poala
cireșului din care fulguiau arar fragede petale ca de
argint, zise cuculesei, miorlăind, așa :

- Miau, miorlau, miau !

Cu tine-a vorbi, zău, vreau !

Cuculeasa însă îi răspunse și-l întrebă cu uimire :

- Cu-cu, cu-cu, măi mîtoi,

Ce-avern, a vorbi noi doi ?

Mîțanul, ce să zică ? Începu s-o lingușească, zi- cîndu-
i rugător :

- Miau, miorlau, bre glas frumos

Ce să-ți spun ? Tu sus, eu jos !

Hai mai bine, surioară.

Vino jos și te coboară !

Drăgălașa cuculeasă, bănuind cam ce-ar
aștepta-o jos, îi întoarse vorbele :

— Cu-cu, cu-cu, motîrlane,

Mi se pare că ți-e foame

Și-ai dori acuma, nene,

Să mă-nghiți cu tot cu pene !

Pisoiul cel hoinar dădu din coadă, semn că nu-i
adevărat, și prinse a-i zice :

— Miau, miorlau, pasăre dragă

Eu nu-ți spun vorbe de șagă.

Jur pe neamul cotoiesc

Că-i ordin împărătesc.

De la moș Martin al nostru,

Care e și craiul vostru.
Câ de d
imineată-ncoace
în tot codrul este
pace !
Nu-i tocmeală,
este lege Dă-te
jos și mă-
nțelege.
Că de-acum pînă
la moarte
Amindoi avem o
soarte :
Tu-mi ești soră, eu ți-s frate,
Vino jos, și, sănătate !
Auzindu-l cum turuie, pasărea cea
frumoasă, plum- burie, se prefăcea că-și
răsfire coada stropită cu pistrui albi și
fără să se uite măcar cît de cît la miț, zise
cu voce răgușită :
- Cucu-cucu, ce-mi spui tu,
Eu întii, aud, acu !
Și, ca și pînă atunci, își lungi gîtul și privi
undeva, departe. Motîrlanul se supără și
încercă s-o dojenească, chipurile,
frățește, luînd-o la întrebări :
Miau, miorlau, tu
soră cucă Minte
ai, ori ești năucă

?

Nu e râu să fii prudentă,
Dar, te rog, fii mai atentă,
Că-s doar frate-tău, săracul !
Unde te tot uiți la dracul ? !

Atunci cuca, așa, ca să se
descotorosească odată de cotoiul fugar și
să-l învețe astfel minte, găsi tocmai
nimerită clipa în care avea cum să-i ardă
o păcăleală și-i zise :

- Cucu, cucu,
frățioare la mă
uit cum, pe
cărare,
Cu-cu, cu-cu, cu-cu, cu-cu,
Văd venind, ca vălătucu,
Legănându-
se puțin,
împăratul
Moș Martin !

Cotoiul cel negru ca smoala, cind auzi de una
ca asta, nu mai avu cind să indruge măcar o
singură vor- buliță, că o și zbughi din loc,
afundindu-se în adâncul pădurii de fagi și
făcindu-se nevăzut.

Pe cărarea din preajma cireșului împodobit în
altă floare nu e însă nici pomeneală de vreun
urs. Era, pretutindeni, liniște și pace, era o dulce
primăvară pe pământ și în albastrul văzduhului,
pădurea era verde, cireșul troienit de floare, iar

cuculeasa, liberă și fericită, începu, cu glas
cîntător, să-și strige tovarășul ei de viață, zicînd
răspicat și vesel :

- Cu-cu ! Cu-cu !

VACA

La inceputul tuturor începuturilor și,
mai ales, nu tare mult după aceea, cînd
oamenii de la noi din sat au început să-și
ridice fiecare, după puterea și priceperea
lui, cîte o colibă sau cîte un bordei în care
să se adăpostească, iar mai pe urmă, cînd
au început să-și clădească ba unul, ba altul,
și cîte o casă mai acătării, nu erau pe fața
pămîntului chiar atîtea animale și alte
lighioane asemeni, atîtea dihănii ori jigănii
cîte-s în zilele noastre. După cum nu
existau nici clădiri mai de ispravă într-atît
de înalte și d^ încăpătoare, precum sînt
astăzi. Cei dintîi trăitori pe meleagurile de
atunci unde se află acum satul nostru
culegeau mere și pere pădurețe.de prin
copaci, unde creșteau în sălbătăcie ; din
cînd în cînd. se duceau la vînătoare cu
praștia sau cu arcul, iar mai pe urmă au
prins să pască oile și să le taie pentru
pastramă, au început să-și are pămîntul și
să-l cultive, îmbrăcindu-l cu roade și, mă

rog, altfel le era munca și felul de viață.

Aşa, de pildă, spune povestea veche, că pe atunci erau roiuri după roiuri de albine, erau peşti de toate mamele în fiecare din apele cele curgătoare şi în toate lacurile, erau sumedenii de păsări şi fiare prin păduri şi pe cimpuri, creştea iarba şi florile înfloreau, - în fine, de mai toate aveau, cum aveau, la îndemina lor oamenii din partea locurilor mele. Nu le lipsea, dintre dobitoacele curţii, nici măcar clinele care ziua îi însoţea la vânătoare şi, care, la vremea nopţii, le păzea casele şi avutul.

Şi totuşi era ceva de care straşnic mai duceau lipsă sărmanii de ei. Le-ar fi fost astfel de mare folos dacă, aşa, ca să mai îndulcească, cel puţin citeodată, gura copiilor, ar fi avut pe lingă casă câte o matahală de animală bune de lapte. Nu aveau, însă, nici măcar una singură care să le fie de sămîntă.

Aşa azi, aşa mâine, într-un rînd, se zice că o băbătie de fată care nu se mai mărita săraca, şi care n-avea somn nici zi nici noapte, cică, zgîindu-se într-o seară la lună ar fi văzut pe talgerul de aur al acesteia, ceva care aducea cumva la chip .cu oaia, dar care era mult mai mare şi mai poznită la înfăţişare. Ba, i se mai păru-se că ar fi observat tot acolo, în lună, cum ovina aceea, care nu era de loc oaie, îşi alăptează singură puii, nişte fiinţe mult mai mari desigur decît miei şi chiar decît cîrlanii. în plus, mai pretindea băbătia, că, supărîndu-se lighioaia aceea, nu se ştie de ce, a croit odată cu piciorul în cîrlanul care-i sugea din uger. Acesta din urmă, smucindu-se de la cimpoiul din care tocmai băuse fără să se mai sature, a lăsat din gură ţîta plină, iar din ea, deodată, a ţîşnit un pîriu uriaş de lapte, împruscînd cu el tot cerul ţintuit cu galbene stele.

Adevărat sau nu, oamenii de atunci de pe la noi au intrat la idee şi s-au gîndit cu toţii că asemenea nemaiinchipuită sălbătăciune pe care s-o îmblîn- jească şî pe

care apoi s-o mulgă, cit i-or ține puterile, cel puțin de trei ori pe zi, nu le-ar strica nici lor, ci, dimpotrivă, i-ar scoate din destule încurcătu'i. Dar, cum să coboare ei jos, pe pământ, în satul nostru de pe malul Bașeului, o astfel de năzdrăvană fabrică vie de lapte ? S-au sucit, s-au învîrtit, s-au sfătuit și ce-au hotărît ? Au tăiat, într-o iarnă, vreo citeva sute de hectare de pădure, au clădărit toată lemnăria într-o singură grămadă, iar în primăvară i-au pus ioc să ardă. Toți își dădeau acum cu presupusul, stînd în jurul focului, că, din pricina fumului care sigur o să ajungă de la noi din sat drept în lună, cornuta aceea de acolo o să amețească de cap. O să i se împăienjenească vederile ochilor, are să se poticnească de pe picioare și într-o bună noapte cu lună plină, mare lucru de n-o să cadă din cer exact pe toloaca din mijlocul Albei noastre.

Socoteala lor n-a fost de loc proastă ! Ardea în vîlvătaie, de două săptămîni în șir, tot codrul Flo-roiului, tăiat de cu iarnă, era spre sfîrșitul lunii mai, de plouat plouose berechet și iarba crescuse înaltă și deasă cît cînepa, așa încît, poate și tare dornică ori pofticioasă de-o pășune mănoasă ca aceea, într-un miez de noapte, îndată după cîntatul cocoșilor, luna s-a acoperit cam pe-un sfert cu un nour gros de fum și, nu se știe cum, deodată, de-acolo, din înaltul bolții cerești, s-a auzit ceva cum pîrîie, s-a desprins o arătare cu două coarne, cu patru picioare și cu coadă și cu un uger mare cît o căciulă ciobănească, din care țîrîia, prin patru gurguie, o minunată licoare albă. Și venea și tot venea în jos, în- vîrtindu-se în aer și a tot coborît așa, într-una, ca o nălucă, preț ca la șapte-opt ceasuri, pînă cînd, apropiindu-se și mai și de satul nostru, albenii și-au

dat toți seama bucuroși că ființa aceea era chiar cea pe care și-o doreau ei de-atita amar de timp și care avea să le fie la toți de sămîntă. Era o vacă. Aterizînd, tehuie de cap, săraca, nu chiar pe toloacă, ci alături, în grădina lui Gheorghe al lui Vasile lui Ion Harabulă, csl care avea stîni de-a dreapta Prutului, 1/000 s-a lovit, în cădere, de hatul înalt ce depășea lucerna gospodarului de cea a vecinului său Pătăchioaia. Pălindu-se, cum venea ea așa de la prea mare altitudine, cu botul înainte, de răzor, i-au și sărit din gură dinții din față, pricină pentru care, de-atunci încoace, absolut toate vacile din sat de la noi nu au decît un singur rînd de dantură, la fel ca și strâmoașa lor, cea picată din lună.

Uitam să mai povestesc și faptul important că pe cînd respectiva lunară vacă se prăbușea înspre pâ- mînt, toți cîinii din Alba noastră au pierit de groază. Numai o javră de cățelandră de-a lui Pătăchioaia, care nu se știe ce urgentă și secretă treabă avea tocmai atunci la hatul cu lucernă, atunci cînd s-a bufnit de pămînt Marțolea, văzînd cum se bușește cumplit bovina, a umflat-o ca pe o smintită rîsul. A rîs, a rîs cu hohote nebune cățeaua, văzînd întîm- plarea aceasta, a rîs pînă i s-a spintecat pînă la urechi gura. Din cauza aceasta, e limpede lucru că tot de-atunci încoace, toți cîinii din sat de la noi și din jurul lui, sînt cu gura dezbrînată.

O MINCIUNĂ GOGONATA

Demult, demultișor, cînd eram și eu tinerel ca o brîndușă, hopa : mă pomenesc, într-o buna zi, cu o mare minciună în gură ! Și, zău, nici măcar un sfertuleț de cuvînt nu era adevărat dintr-însa. Fiindcă, iacătă cum s-a intimplat povestea :

Tocmai trebuia să mă nasc, s-ajung și eu băiețel

frumos ca rupt din soare, cînd așa, dintr-o dată, mamei mele i-a venit poftă de friptură de vrabie.

— Dacă nu mănînc friptură de vrabie, a prins să plîngă în hohote și a început să se jelească mama, gata-i ! Mor !

Eu, cînd am auzit de una ca asta, indată mare s-a zgîrcit pielea pe mine și am plesnit de frică.

„Ce-am să fac eu, săracul de mine, singur-sin- gurel, fără mamă pe lume ?” am apucat a-mi zice și a mă întreba.

De asta, am început a-mi frămînta mintea, gîn- dindu-mă și tot rîzgîndindu-mă, tot chinuindu-mă și căutînd o ieșire.

— Oare unde s-o găsi friptură de vrabie ?

Și fiindcă nimeni nu-mi da nici un fel de deslușire, ce m-am hotărât ?

- Hai să mă duc să caut ! am zis.

Și uite-așa, am pornit, fără pic de întârziere, la drum lung și greu. Merg eu cât merg și iarăși merg și, după o îndelungă vreme, gata : ajung, în sfârșit, într-o pădure. Aici, cum am ajuns și cum am intrat puținel mai în adîncul codrului verde, cum am zărit, undeva, pe-o creangă de brad, o vrabie. Nici una, nici două, m-am și repezit vitejește după dînsa cu fuga.

Și fug eu, și fug, și fug, de-mi scapără călcîile, dar degebuța : vrabia, iute ca o săgeată, cînd să pun mîna pe ea, a făcut țuști ! și s-a băgat într-o scorbură de copac. Eu, fără să mai stau mult pe gînduri, mă și reped, mă cațăr și mă urc în copac. Dau să vîr mîna în gura aceea de scorbură, văd că nu încape mîna ! Atunci, ce să fac ? incerc cu piciorul, nu încape nici el ! Vîr capul, capul încape !

În sfârșit, fac ce fac acolo, prind vrabia, o tai, o opăresc, o jumulesc, fac focul, o pirllesc, pregătesc din ea o friptură rumenă și dau să plec de unde-am venit. Ies repede din pădure, apuc pe drum și mă îndrept fuga spre casă.

Merg, merg așa iarăși cit merg, cînd, deodată, îmi dau seama că sînt fără cap.

— Ce mă fac eu acuma fără cap ? am stat și m-am întrebat. Și cum am să-l scot din scorbură, cînd el, bostanul, abia a intrat acolo ?

Nu pierd însă timpul și mă duc repede undeva pe-aproape, la un moș al meu, să-mi împrumute un topor.

— Nu-ți dau nimic, nepoate, a grăit el cînd a auzit cum stă treaba. Toporului meu, cînd taie, îi cad dinții !

Ce să fac eu ?

- Ți-l aduc înapoi, moșule, cu toți dinții puși la loc în gură ! îi spun eu cu lacrimi în ochi.

În fine, după rrultă rugămintă, mi-a dat toporul. L-am înșfăcat de coadă și m-am întors iarăși spre pădurea de unde abia plecasem.

Pe drum, cum mergeam eu așa, m-a apucat foamea. Am stat și-am mâncat cîțiva bolovani, vreo două cioate și vreo trei stoguri de frunze, de parcă-parcă am mai prins la inimă. După aceea, sătul cum eram, dar sprinten, cum încă rămăsesem, m-am urcat în copac.

Ajuns sus, la scorbura cu pricina, am tras și am făcut odată harști ! cu toporul, de-au sărit așchii ; s-a lărgit gura scorburii și am scos capul teafăr afară. Âtît numai că toporul, cînd am izbit cu el, s-a înfipt în copac și nu mai voia de loc să iasă. Trag eu cu tărie de coadă, trag, cînd colo, alunec și, huștiuliuc ! cad jos eu și toporul, din care, rupin- du-se în bucăți, se fac două topoare și-o toporișca. Cum să mă descurc eu acum ? mă întreb.

Și deodată, îmi vine o idee : iau un topor și-l azvirl după o tufă. Îi iau pe-al doilea și i-l duc îndărăt lui moșu-meu, să nu am vorbă cu el. Iau pe urmă toporișca și o păstrez de sămînță, pentru mine.

Pe urmă, întind bărbătește pasul înapoi înspre casă cu friptura de vrabie, bucuros ca soarele în amiaza mare.

Și, iacă așa, cum mă vedeți azi, de-atunci încoace, sînt om cu cap și cu toporișcă. Cu toporișca aceea am cioplit într-un lemn și am făcut din el un scaun. De asta, nu numai că-s om, dar pot spune chiar că sînt om cu scaun la cap ! Și, uite-așa-i povestea : Mititică,

Nu pitică,

Gogonată,

Sprîncenată,

Și de loc adevărată !

ȘI UNA ADEVĂRATĂ

Acu', într-o duminică, nu cu mult înaintea

amiezii, ne adunasem noi in de noi, împreună, mai mulți copii de prin vecini. Eram cu toții strînși roată într-un fund de grădină, mai la umbră și la răcoare, fiindcă ne aflam în toiul verii și soarele înfierbînta cu tărie și, deși stam așa laolaltă, nu ședeam nici pe gratis și nici pe datorie.

Ne frămîntam în fel și chip limba și mintea căzîndu-ne să împușcăm măcar ceva-ceva mai deosebit și mai aparte, dacă nu chiar vreo poveste cu ochi și cu sprincene și cu moț, cel puțin cîte-o mică minciună cu coadă.

Eram convinși că, pînă în cele din urmă, tot istorii- sindu-ne unii altora cîte și mai cîte păcăleli, cîte și mai cîte trăsnaî ce ne umblau prin scăfirle pe la fiecare, trebuia să se găsească vreunul printre noi mai breaz, care să merite să fie ales și declarat tatăl mincinoșilor.

Cum ne tot ghionteam și ne dam astfel îndemnare, deodată, un băiețel mai sprinten la gură începu să turuie, făcîndu-ne sic ! sic ! în ciudă, și fălindu-se că noi, ceilalți, nu sîntem în stare nici unul să repetăm, fără greșală, ceea ce spunea el.

— la mai zi cum ai mai zis ! se rugă careva de el.

Băiețașul îi dădu drumul din nou, prinzînd să spună repede :

— Vine stîrcul de la baltă cu cinci stîrciogăței laolaltă ; stîrc, stîrciogăței, mai destîrciogățește-te nițel !

Nu putea nimeni să rostească la fel ca el cuvintele, ni se încîlcea și ni se împleticea limba în gură. El, însă, nu se da bătut. Rîdea și zicea așa mai departe :

- Bogdaprostea cea de-aseară, hai s-o desboga-prostim în-e-seară !

Atunci altcineva dintre noi mai găsi de cuviință să spună și el una și zise :

- De gospodărit m-am gospodărit, dar de desgospodărit nu mă pot desgospodări !

Dar una și mai și, parcă, zise altcineva :

-r Purceaua cu botul gros, pământul întreg l-a ros, dar nu l-a ros chiar de tot, c-a făcut purceaua bot și-a rămas «-un nas de-an cot !

Și-apot, înca una așa

- Ceapa albă-ncepătoare, puțină pitrocitoare, pui de pricinicitoare.

Și, în sfârșit, tpt el :

— Unui tîmplar, din întîrhlare, i s-a întimplat o întimplare întîmplătoare. Alt tîmpfar, auzind de întîmplarea întîmplătoare întîmplată tîmplarului din întîmplare, la tîmplărie, s-a dus și s-a lovit tîmplă-n tîmplă cu tîmplarul căreia i -s-a întimplat din întîmplare o întîmplare întîmplătoare !

Asta parcă-parcă mai mergea, ne da puțin curaj. Așa se făcea că o fetiță subțirică, cu ochi căprui, rotunzi și cu nasul în vînt, se ambiționează și ne spuse următoarea șotie, auzită nu știu de unde și de la cine :

- Tata nostru în podul vostru ține porcul de căpăstru, care este-n cer, n-a mincat de-alaltăieri, fie voia ta, că nici mîine n-o mînca, lemne-mplețicite, picioare pîrlite, cuțite tocite, guri hămesite !

- Nu-i frumoasă, zise unul care era în grupa a doua la grădiniță. Eu știu una așa :

- Bună ziua, cocostîrc !

N-ai văzut pe mama-n tîrg ?

- Am văzut-o la Tecuci,

Cumpăra niște papuci.

Nu ne-a plăcut nici asta, prea o cunoșteam cu toți. Dar, fiindcă tot ne întăritasem, mi-am luat și eu îndrăzneala și i-am rugat să asculte

povestea următoare :

- Am fost ast-vară la o nuntă mare și-am stat acolo la o masă întinsă pe care erau înșirate berechet mîncăruri cum încă n-am văzut și la amintirea cărora și azi îmi mai ling degetele. Mai bună și mai bună dintre toate a fost însă gustarea care ni s-a servit la începutul începutului.

- Dar ce era ? au tăbărit ru întrebările pe mine copiii.

- Era așa, am relatat eu povestea. Pe-un fund de lemn de ^{Daltin}, pus înaintea mirelui și miresei era un bob de orez fiert nouă ani de zile într-un lac mare fără de apă. Bucătarul n-a avut ce face și, ca să se afle în treabă, s-a apucat să oună niște sare în fiertură. Numai că, așa cum se ducea el cu solnița, o băbuță l-a lovit, fără să vrea, peste cot, și bucătarul a scăpat toată sarea, de-a ieșit orezul sărat ocnă, de-au mincat numai mirii din el. Eu, cînd am văzut că trece bucătăreasa pe lingă mine, cu un grătar plin cu trei fasole fripte, am și întins mîna. Așa am înșfăcat, pe muțește, un șold de fasole friptă, care mirosea a prăjit de-ți sfîrteca nările. Mirele, însă, m-a zărit și s-a miniat și svîrrr! cu un talger spre mine, să mă lovească în cap. Eu, însă, atent la ce avea el de gînd, am ferit capul într-o parte, și atunci talgerul a nimerit exact în gură la Lențu — uitați-vă la el - și de atunci a rămas el cu gura știrbă. Așa-i, Lențule ?

Lențu, un băiețuș de șase ani, blond și puținel buzat, cu ochi mititei, albaștri, Laurențiu, cum de fapt îl chema, s-a uitat crunt la mine și a zis :

— Degeaba, n-o să te alegem pe tine tata minciunilor, mă ! Eu am să vă povestesc altceva, ceva mai

bun și mai scurt, numai să nu vă luați la sfadă.

— Spune, spune, bre, i-am dat noi ghes. Să te auzim. Lențu a așteptat să se facă liniște, apoi începu să croiască și să coase cu ață albă povestioara următoare :

— Mă, acu', într-o iarnă vrăjmașă, cu zăpezi calde ca niște albe franzele, mergeau prin pustiul din Sahara doi prieteni care se băteau în parte din sfert în sfert de ceas. Unul era chelbos, avea capul gol ca napul, era pleș-oală. Celălalt, ca și cum atunci ar fi ieșit de la scăldat din apă, era numai în pielea goală. Cum mergeau ei așa și vorbeau de noi, deodată, ce le văd ochii? Jos, undeva pe asfaltul căii ferate pe care tocmai trecuse fluierind un autobuz, era o gropiță numai cât o balie de spălat rufe.

- Eu cred că aici a rimat o oaie, zise chelbosul.

- Ba, mai degrabă, a scurmat cu ghearele o vacă.

Ba-i așa, ba nu-i așa, când se uită și mai bine în fîntina ceea, ce credeți ? Înăuntru era un corn de porc.

— E de porc, sau e corn de curcan ? zise chelul.

— Eu cred că-i corn de cal ! o potrivi celălalt.

— Nu-i corn, își mai trase de seamă pleșuvul. E-un dinte de găină.

— Ba nu ! se împotrivi tovarășul său. E-o coadă de stea !

— Cum de stea, dacă-i de lună ?

Deștepți precum, chipurile, erau amîndoi de călcau în gropi, au prins a se certa.

Și, de la ceartă la bătaie cât mai este ? Nici o fărîmă ! Au pornit, așadar, a-și căra unul altuia palme și ghionți și pumni și picioare, a-și da brin- ciuri și izbaiuri, a se buși, a se trinti și a se încăiera astfel, încît gata-gata erau să se omoare, lovindu-se cu două măciuci noduroase, cioplite din două paie de secară.

Noroc că tocmai atunci a trecut pe-acolo un

cunoscut scriitor de basme, călare pe-un pix cu pastă, rupt dintr-o creangă de soc.

— la, duceți-vă acasă și sfârșiți povestea ! le-a strigat el.

Cei doi s-au speriat. Chelului i s-a făcut imediat părul măciucă de frică, iar celălalt, în pielea goală, a simțit că de-acu' înainte gata : e-mbrăcat de veci cu rușinea pe care o trăsese.

De asta, au luat, cât ai clipi, picioarele la spinare și, la fugă, mâi, amîndoi !

Chelbosului, săracul, îi pâlălăia părul din cap, așa fugea de iute. Fugea amarnic de repede și cel cu pielea goală, abia ducînd în sin cornul de porc pe care îl găsiseră amîndoi în cale.

E adevărat că, alergînd așa într-una ca la o distanță de vreo trei ori cît e drumul de la gură pînă la nas, s-au întîlnit cu un ogar șchiop. Acesta hămăia și era cît pe ce ca, dintr-un singur salt, să înhațe de

coamă niște iepuri cocoțați sus, în virful unui stilp de lumina electrică. S-a împiedicat însă cîinele de pletele chelului și buf ! a căzut jos, săracul, mulțumindu-se să-și ostîmpere foamea doar cu zgîrciul de pe cornul de porc din sînul celui cu pielea goală !

— Și, uite, așa-i povestea, încheie Lențu. Cînd doi se ceartă, totdeauna cîștigă al treilea, ca ogarul. E adevărat ? Ce era să-i mai spunem ?

- Proverbul e-adevărat, zise fetița, dar povestea nu.

Lențu rîse și ne întrebă :

— Dar sint eu tata minciunilor ?

- Ești, ești, ești ! a trebuit să recunoaștem, fiindcă, într-adevăr, ne băgase în cofă pe toți.

Și din duminica aceea, el, Lențu, e tatăl minciunilor. Altul nu-i !

FIECARE CU CE N-ARE

Acu, într-un
rînd, dar nu
spun cînd,
bunăoară,
într-o țară,
de pe lume,
cum anume
se numește,
o privește,

călătoreau țăntoși împreună, fără nici un neam de bagaj în spate sau în mînă și se duceau astfel în drumul lor, cu treburi pe cît de importante, pe atît de secrete, trei drumeți.

Tîrgul din care plecaseră ei dis-de-dimineată tare, cu noaptea în cap, rămăsese acum mult în urmă și nu se mai vedea. Nu se mai vedeau nici satele prin care trecuseră, ci mergeau de astă-dată printr-o cîmpie goală, pustie și liniștită, la marginea căreia se înălța, înaltă și întunecoasă, o pădure bătrînă, încă necălcată de picior de om. Uitam însă să vo

spun că drumeții noștri, tustrei, aveau, bieții de el, cîte un betesug, cîte un cusur. Vorba ceea : a tunat și i-a adunat !

Astfel, unul din ei era surd, dar surd de-a binelea, nu glumă, încît puteai să tragi cu tunul la urechea lui și tot nu auzea nimic.

Al doilea se nimerise de era chior, el știe din ce pricină, și așa că vedea ca prin ceață, fărâ sâ

poată desluși mai departe ca la un pas înaintea lui.

În sfârșit, cel de-al treilea călător, poate și unde era vară și era cald, pornise la drum dezbrăcat cu totul și umbla astfel, fără pic de sfială, ori de rușine, gol-puşcă ! Dar, cum erau, cum nu erau, toți trei știu că strașnic se mai lăudau că ar fi care de care mai viteaz și mai curajos. Tocmai despre asta vorbeau ei în de ei, când, pe nesimțite, fără să bage de seamă, au lăsat cimpia pustie și au intrat deodată în pădurea cea mare, deasă și posomorită. Și mergeau ei așa, hai-hai, hai-hai, de vreun ceas, poate chiar de două, când, la un moment dat, cel mai atent dintre ei, surdul, numai ce se oprește stană de piatră în loc și zice în șoaptă :

- Mâi, eu parcă-parcă aud ceva !

Drumețul cel chior nu se lăsă nici el mai prejos și adăugă de îndată, foarte încrezător :

- Da, sigur ! Eu parcă, parcă și eu zăresc ceva înainte care mișcă !

Om mai cu chibzuială, mai precaut și mai luător în seamă decât ceilalți, al treilea călător, cel ce se afla în pielea goală, se adresează tovarășilor lui și le zise :

- Să fugim înapoi, fraților, nu cumva să fim jefuiți de ceea ce avem pe noi !

Și, fără altă vorbă, a și întins-o la goană, urmat îndeaproape de ceilalți doi care, tot atunci, au rupt-o și ei la fugă după dînsul.

Dar, precum au luat-o la sănătoasa, tot așa nu li s-a
întîmplat nimic, fiindcă prin pădurea adumbrită nu era
nimeni, nici o suflare omenească.

Și, iaca așa cu intîmplarea :

Fiecare
cu ce n-are
s-a fălit,
s-a tot mîndrit
pînă li s-a năzărit
te miri ce și mai nimica,
din trufie și de frică !
ca-n povestea asta mică.

CERCELUL DE AUR

Acum, cică, într-o după-amiază caldă de vară, undeva pe malul unui lac cu apa albastră ca vioreaua, la umbra unei sălcii pletoase, stătea odată o fetiță cuminte ! Și fetița avea prinși 'în urechi doi cercei mici și strălucitori de aur. Vremea era frumoasă, umbra era răcoroasă și toate-toate ar fi fost bune. Atîta numai că, scărpinindu-se la o ureche, deodată, fetița □ scos, din nebăgare de seamă, unul din cercei și l-a scăpat în apă. Cînd să se repeadă să pună mîna pe el, fiindcă lacul nu era adine, tocmai atunci de pe o frunză de unde stătea, sări, oac! oac ! un brotăcel verde și, cogîlț-cogîlț, înghiți cerceul cel de aur și fugi de se ascunse.

Văzînd una ca asta, fetița noastră a început a lăcrima și a plînge, strigînd astfel :

— Brotac, brotăcel, dă-mi te rog, înapoi cerchelul!
Brotăcelul însă nici să audă. Amărită ca vai de ea, fetița
a pornit atunci pe malul apei și a mers, și a mers, și a
umblat așa, până a întâlnit în cale un cocostîrc cu
clobanțul roșu.

— Cocostîrc, cocostîrcel, a început ea a se ruga, cocostîrc, cocostîrcel, hai și mîncă brotăcelul, că nu-mi dă-napoi cercelul !

Cocostîrcul, însă, nici n-a vrut s-o audă, căci tocmai aduna niște bețișoare de răchită, să-și repare cuibul. Atunci, fetița a mers ce-a mai mers și cu ochii în lacrimi cum era, deodată a nimerit la vizuina unei vulpi.

— Ce plîngi, fetiço ? a întrebat-o vulpea.

— Iaca, vulpe-vulpicel, plîng, fiindcă i-am spus cocostîrcului : „Cocostîrc-cocostîrcel, hai și mîncă brotăcelul, că nu-mi dă înapoi cercelul !”

Auzind una ca asta, vulpea și-a pus coada pe spinare și și-a văzut de treburile ei, fără să ia în seamă rugămintea fetiței. Atunci, fetița s-a pornit tristă mai departe și, după vreun ceas de mers, a întîlnit un ogar de vînătoare cu urechile clăpăuge.

— Ogar, ogărel, i-a zis ea, du-te și prinde vulpea, că vulpea nu vrea să mănînce cocostîrcul, iar cocostîrcul nu vrea să mănînce brotăcelul care mi-a înghițit cercelul. Ogarul, însă, a lătrat furios și i-a întors spatele și a plecat la vînătoare. Neavînd încotro, fetița s-a dus mai departe, ajungînd într-un zmeuriș și acolo a dat peste un urs voinic.

— Urs, ursișor, a început să-l roage fetița, du-te și omoară ogarul, că ogarul nu vrea să prindă vulpea, vulpea nu vrea să mănînce cocostîrcul, iar cocostîrcul nu vrea să prindă brotăcelul care a înghițit cercelul !

Ursul, însă, a mormăit înciudat și fioros, văzindu-și, în continuare, de mîncatul zmeurii, iar biata fetiță s-a îngrozit și a rupt-o la goană. După un timp, cum mergea ea așa pe o cărare, a zărit, pe-o gură de floare, o albină.

- Albină-albiniță, a început iar fetița noastră. Hai și-nțeapă ursul, că nu vrea să omoare ogarul, iar

ogarul nu vrea să prindă vulpea, vulpea nu vrea să mănânce cocostîrcul, iar cocostîrcul nu vrea să prindă brotăcelul care mi-a înghițit cercelul !

— Vai de mine, dragă, i-a răspuns albina, păi, dacă-l împung cu acul, mor și eu ! a mai zis ea, ducîndu-se la altă floare, ca să culeagă miere.

Atunci, fetița și-a urmat drumul mai departe și tot înaintînd așa în neștire, văzu deodată un fum mare și gros sub care ardea un foc.

— Fum, fumicel, i-a strigat ea. Hai și chiorăște albina, pentru că albina nu vrea să înțepe ursul, ursul nu vrea să prindă ogarul, ogarul nu vrea să sfîșie vulpea, vulpea nu vrea să mănânce cocostîrcul, iar cocostîrcul nu vrea să prindă brotăcelul care mi-a înghițit cercelul !

— N-am timp, i-a răspuns fumul, fiindcă, uite, trebuie să mă urc deîndată pînă în înaltul cerului.

Fetița, moartă de oboseală, a pornit atunci iarăși mai departe și n-a mers chiar așa de mult, cînd dădu peste o căldărușă plină-ochi cu apă.

— Căldărușă, căldărel ! făcu atunci fetița și zise : hai stinge focul, ca să piară fumul, că fumul nu vrea să chiorască albina, albina nu vrea să înțepe ursul, ursul nu vrea să ucidă ogarul, ogarul nu vrea să prindă vulpea, vulpea nu vrea să mănânce cocostîrcul, iar cocostîrcul nu vrea să prindă brotăcelul care mi-a înghițit cercelul !

Căldărușă însă, și-a văzut de treburile ei, ducîndu-se să-și stropească niște flori. Atunci, fetița

porni mai departe și merse, merse pînă se
intîlni cu un miel.
— Miel, mielule, porni ea să se roage, hai
și bea apa din căldărușă, fiindcă nu vrea să
toarne apa peste foc, ca să se împrăstie și să
piară fumul, fumul nu vrea să chiorască
albina, albina nu vrea să înțepe ursul, ursul
nu vrea să omoare ogarul, ogarul nu

vrea să prindă vulpea, vulpea nu vrea să prindă cocostîrcul, iar cocostîrcul nu vrea să prindă brotăcelul care mi-a înghițit cercelul !

Mielul însă făcu beee ! și se duse să se joace. Atunci fetița porni mai departe și nu merse mai mult de un kilometru cînd se întîlnește cu un vultur.

— Vultur, vulturel, porni ea să-i înșire tot necazul.

— Știu, știu povestea, o opri vulturul. Știu de căldărușa care nu vrea să toarne apă peste foc ca să se risipească fumul, și știu că fumul nu vrea să chiorască albina, albina nu vrea să înțepe ursul, ursul nu vrea să ucidă ogarul, ogarul nu vrea să înhațe vulpea, vulpea nu vrea să înșface cocostîrcul, iar cocostîrcul nu vrea să prindă brotăcelul care ți-a înghițit ție cercelul !

— Și ? îl întrebă fetița pe vultur. Mergi să prinzi în gheare mielul ?

— Nu, răspunse vulturul. Nici nu mă gîndesc ! trebuie să-mi păzesc puișorii.

Fetița, frîntă de oboseală cum era, se așeză jos și începu să plîngă. Și cum vărsa ea așa riuri de lacrimi și sughita, de plins, deodată, iaca vine lîngă ea un tîlhar de dihor și-o întrebă :

— De ce plîngi, fetițo ?

Fetița îi povesti toată pățania, însă dihorul nu și nu și plecă să fure niște găini.

Văzînd că toți sînt ocupați și nimeni nu-i dă nici o mină de ajutor, fetița se ridică în picioare și porni mai departe cînd, numai deodată ce sare înaintea ei, țup-țup, un purice aproape cit un armăsar.

— Puric, puricei, începu fetița. Hai și ciupește dihorul, că dihorul nu vrea să gîtuie vulturul, vulturul nu vrea să înșface în gheare mielul, mielul nu vrea să bea apa din căldărușă .căldărușă nu vrea să verse apa peste foc ca să împrăstie fumul, fumul nu vrea

să chiorască albina, albina nu vrea să înțepe ursul, ursul nu vrea să ucidă ogarul, ogarul nu vrea să prindă vulpea, vulpea nu vrea să prindă cocostîrcul, iar cocostîrcul nu vrea să prindă brotăcelul care mi-a înghițit cercelul !

- Nu pot, fetiço : azi am mîncat mult, sînt bute de sătul și nu pot !

„Las-că te-nvăț eu minte", zise atunci fetița în gîndul ei.

Și nici una, nici două, o porni lo drum și merse și merse și merse pînă ajunse drept la Vaslui. Acolo, căută repede o farmacie și cumpără un praf de D.D.T. Cum puse mîna pe praf, se întoarse repede la purice, i-l arătă și începu a-l desface, pregătindu-se să-l pudreze. Puricele, cum văzu una ca asta, se sperie și tuștil la dihor să-l mănînce ; dihorul, fuga la vultur să-l gîtuie, vulturul, fîl-fîl, își luă zborul și se repezi după miel să-l apuce în gheare, mielul porni să bea apa din căldărușă, dar căldărușă se îndreptă, plină de apă cum era, spre foc, ca să-l stingă și să împrăstie fumul, fumul se porni să chiorască albina, albina bîz ! după uis, ursul, mor-mor ! după ogar, ogarul o rupse la fugă după vulpe, vulpea țîșni și sări ca să prindă cocostîrcul, iar cocostîrcul se băgă la iuțeală în lac și vîrî ciocul în apă de unde scoase brotăcelul, iar brotăcelul, oac- oac ! scuipe afară din gură cercelul.

Bucuroasă ca nimeni altcineva, fetița înșfăca

cercelul și-l prinse la loc în ureche, mulțumindu-le la toți pentru ajutorul dat, și porni veselă spre casă. Și, iaca așa-i povestea !

MOTĂNEL CEL BĂLĂNEL

Spune povestea că undeva, departe, într-o pădure uriașă, plină cu fel de fel de fiare sălbatice, tocmai la capătul pământului, trăia un motănel mustăcios și roșcat la păr, dar mai ales, drăguț și cuminte de nu mai avea asemănare pe lume. Atîta doar că încă era mic, și prostuț, și fricos, sărmanul de el ! Din cauza asta, în loc să se hrănească și el, ca toți cotoii și ca toate pisicile, cu șoareci, cu popîndăi, cu melci și cu pui de vrabie, se temea pînă și de umbra lui și cutreiera zile întregi pădurea, mai totdeauna flămînd, rupt de foame.

Într-o zi, însă, cum umbla el mieunind de colo, colo .oropsit și, mai cu seamă, nemîncat, de-i chiorăiau mațele într-însul, iaca ajunge într-o cărare din mijlocul pădurii și dă acolo peste o căprioară moartă. Lihnit cum era, îi sticliră ochii de bucurie. Începu a se linge pofticios pe buze și, fără zăbavă, își înfipse colții, cu lăcomie, în căprioară și hap ! se apucă să mănînce dintr-însa.

Acu', cum infuleca și cum clefăia el așa, fără sa se mai uite nici în dreapta, nici în stingă, și fără să-i pese, deodată, dintr-un tufiș de-aproape, se trezi din somn și se ivi călcînd un urs flocos și grăsun, mare cit un bou. Cînd l-a văzut pe Motănel infruptîndu-se cu carne de căprioară, i-au venit amețelile de spaimă.

- Măi, zise el în gîndul lui, ia te uită ; o matahală, o huidumă atît de mare, mincată de-o lighioană atît de mișcă ! Vai, vai dacă se leagă și de mine ? Și o zbughi la fugă galop, și fuge, și fuge, nu se incurcă. Să fi tot alergat așa o bună bucată, cînd, de undeva dintr-un cotlon al pădurii, piș-piș, piș-piș, pășind cu mare atenție prin niște nalte urzici și buruiene, îi ieși înainte un lup.

- Da' ce fugi, cumetre urs ? îl întrebă el cu înfricoșare. Ce

te-a apucat așa un mare curaj la călcîie ?

Ursul, lac de sudoare cum era, și abia trăgindu-și sufletul de atita alergătură și oboseală, porni să-i povestească :

- Dragă cumetre lup, uite, am văzut o lighioană mică, mică numai cît o căciulă, mîncînd o matahală de capră mare cît o vacă.

- Da' cine era lighioana ceea ? făcu întrebare lupul, simțînd cum se zburlește pielea pe el de groază.

- Cine să fie ? făcu ursul, la, un prichindel de pui de miță roșu la păr.

- Aha, pricepu deîndată lupul. Era Motănel cel Bălănel ? !

- Da, zise ursul. JJ^-era ! Și dacă mai stăm mult pe aici, să știi că Motănel cel Bălănel e în stare să ne mănînce și pe noi cu tot cu oase. Mai bine, hai și-om intinde-o la goană !

- Hai ! spuse lupul.

IV»

%

vmm

Și o zbughiră omindoi la fugă galop, și fug, și fug, și fug așa într-una, mai departe, să nu-i ajungi din urmă nici cu glonțul din pușcă. Deodată, la o răscruce de drumuri, se întâlnesc așa, din întâmplare, cu un porc mistreț, bine învelit cu carne și cu slănină și care, groh ! groh ! de gras ce era, abia mai pufnea.

— Dar ce fugiți așa, fraților ? le făcu el întrebare.

— Dacă vrei să scapi cu zile, hai repede cu noi ! îl sfătuiră ursul și lupul, istorisindu-i toată pățania.

— Hai, spuse porcul mistreț.

Și o tulină tustrei la fugă galop, și fug, și fug, nene, așa într-una, mai departe prin pădurea nesfârșită. Deodată, tocmai când trebuiau să sară peste un pârâu, le ieși în cale, săltând, țup ! țup ! înaintea lor, un șoldan de iepure cu urechile lungi.

— Dar ce fugiți așa, fraților ? le ceru el lămuriri, tremurând ca frunza plopului, când adie vântul.

— Dacă vrei să scapi cu zile, hai repede cu noi ! începu să povestească ursul, lupul și porcul mistreț.

— Hai ! spune, fără să mai stea la târguială iepurele. Și se porniră tuspătru la fugă galop, și fug, și fug, și fug, toți cu limbile scoase de-un cot și-o bucățică afară, de gîndeau c-au turbat și alta nimic.

Nu alergară prea mult, când, deodată, ieșind dintr-un mărăciș al pădurii celei fără de capăt, se și iți, tăindu-le drumul, o vulpe care se cunoștea după ochi că-i nespus de șmecheră.

Cînd auzi din gura lor toată istoria cu Motănel cel Bălănel, învineți de frică, apoi le zise cu ciudă :

— Fraților, dacă nu-l ucidem pe Motănel cel Bălănel, să știți că ne căsăpește pe toți și face fleici din noi.

— Dar cum să-l omorîm, soro ? se interesă ursul

— Cum l-om omorî, l-om omorî noi ! zise lupul. Dor cum să-l prindem ?

ICI

— Cum punem gabja pe el ? întrebă și porcul cel mistreț.

— Gă fugă ! întregi iepurele.

Vulpea chibzui cît chibzui cu gindurile duse cine știe unde, apoi fu de părere că, spre a-i face de petrecanie lui Motănel cel Bălănel, cel mai înțelept lucru ar fi să pună toți mîna de la mîna, să pregătească un ospăț ales și să-l poftască astfel la masă și pe mustăciosul cel bălănel la pâr.

Zis și făcut

Cînd toate bucatele erau gata, mă rog, preparate ca pentru un banchet ca acela, cu friptură fragedă și gustoasă de miel, făcută din carnea adusă din belșug de către lup, cu tineri boboci de rață, prinși anume de vulpe, cu varză adusă de iepure, cu salată verde de care se îngrijise porcul mistreț și cu zmeură culeasă de urs, se înfățișă la locul de întîlnire și petrecanie și musafirul mult așteptat.

— Bine-ai venit, scumpule și deșteptule, începu vulpea.

— Să fii sănătos, voinicule, adăugă și ursul.

— Îmi pare bine, viteazule ! urmă și iepurele.

— Și ce cuminte ești matală, drăguțule, întregi și lupul.

— Dar uite cît e de gras și frumos, încheie porcul mistreț.

Motănel cel Bălănel se uita cînd la unul, cînd la altul, cîntărindu-i atent cu privirea, să vadă cam cîte parale face și cam ce gînduri are fiecare, apoi păși spre porcul mistreț. Acesta dădea și plescăia vesel din coada lui îmbîrligată, și-i plesnea pielea de bucurie. Cînd ajunse în fața lui, dintr-o dată Motănel cel Bălănel făcu cît ce putu :

— Ptiu!

Mistrețul, surprins astfel, fără de veste, se înspăimîntă pînă-ntr-atîta, încît se zăpăci, făcu stînga-mprejur, și cu toată viteza ,se tot duse pas alergător incotro îl duceau picioarele.

Ceilalți, ursul, lupul, iepurele și vulpea, cînd văzură una ca asta, se avîntară și ei care mai de care la sfinla fugă și duși au fost.

Rămas singur, Motănel cel Bălănel se așternu în voie pe mîncare și tot apucînd și mestecînd ba din- tr-un fel, ba dintr-altul, se gîndi că n-ar fi rău și nu i-ar strica să învețe măcar cîte ceva de la fugarii care-i puseseră gînd rău.

Drept asta, de-atunci și pînă în ziua de azi, Motănel cel Bălănel a devenit șiret ca vulpea, calcă, la nevoie, cu pas de lup, aleargă ca iepurele, doarme ca ursul și îi

place și slănina porcului.

Adevărat e, nu de puține ori, mai dă cinstea pe rușine, fiindcă, la toată urma, v-aș întreba.

- Ați mai văzut motan cinstit lângă oala cu smîn- tînă ? Dacă ați văzut vreunul, cumva, să știți că acela nu-i Motănel cel Bălănel.

BROSCUȚA VERDE ȘI FURNICA ROȘIE

Într-o bună zi de vară, cu soare vesel și mingios, așa cam pe la vremea amiezii, când toată întinsoarea cerului era albastră cum e floarea de in și când din înalturile văzduhului curgeau valuri după valuri de căldură, undeva, pe malul unui lac cu apă viorie, se ivi o broscuță verde.

Se vede lucru, tocmai sărise afară din apă, și acum țupăia de ici-colo prin iarbă, căutându-și un loc mai ferit, la umbră, unde să stea la răcoare și unde, de bună seamă, avea de gând să se odihnească.

Nu merse prea mult, că îndata mare se opri, se așeză pe-o frunză rotundă și moale de potbal, lângă care se afla un cucui negru de țărână, «are nu era altceva decât un mușuroi de furnici.

Cum ședea broscuța noastră liniștită acolo, privind cu ochi bulbucați și întrebători într-o parte și-n alta, nu cumva să apară, de cine știe unde, vreun dușman care s-o înghită de vie, deodată zări, foarte aproape

de ea, pe malul lacului, un băiețaș. Acesta avea într-o plasă de ață două sticle, amândouă pline pină aproape la git cu lapte dulce. Băiețașul, din pricina nădușelii cu care înfierbînta de sus soarele amiezii, scoase sticlele din plasă, bău cite o dușcă din fiecare, după care le potrivi bine în iarbă, reze- mîndu-le una după alta, ca să nu se răstoarne. Pe urmă, își lepădă cămașa și ce mai avea pe dînsul și se avintă în apa lacului, începînd bucuros să se scalde împreună cu olți copii care se mai aflau acolo.

- în timpul acesta, pe deasupra frunzei de potbal zbură ca o săgeată și bîzii o mică libelulă, asemenea unui pui de avion cu patru aripioare ca de țiplă, într-o clipă, broscuța cea verde, care părea .ca și adormită, sări la iuțeală de la locul ei, scoțînd o limbă lungă, cleioasă și lată cit o lopățică, gata-gata să înșface libelula și s-o mănînce.

— Lacomă și hrăpăreață ce ești tu ! se auzi imediat din preajma ei un glas subțirel.

— Mie-mi spui astea ? ! ridică deîndată capul și întrebă, cu mirare și cu spaimă, broscuța cea verde.

— Tie, sigur că ție, urmă același glas de mai înainte. Te știu eu : ești pină într-atît de prădalnică și de rea, încît, nu o dată, îți înghiți și-ți înfuleci ca o neroadă, fără să bagi de seamă, chiar proprii tăi pușori, cînd îs numai mormoloci !

Cea care i se adresa astfel, cu cuvinte aspre și grele,

era o furnică roșie, grăsulie ca o căpușă și avînd trupul în forma unui 3. Se cocoțase drept în vîrful mușuroiului negru din care ieșise și, stînd acum cu mîinile în șolduri, nu-i mai tăcea gura, așa o ponegrea pe biata noastră broscuță verde.

— Ai fi în stare, cît ești de pofticioasă și de necugetată la minte, să înghiți în tine atîta apă cît poate să bea un bou !

- Asta-i o veche poveste c-o broască proastă, îi răspunse broscuța cea verde.

- Da, știu, recunosc furnica cea roșie. A băut atîta apă ca să ajungă mare ca boul, pînă ce a plesnit.

- Și ce-s eu vinovată de asta ? făcu broscuța cea verde. Mai bine te-ai vedea pe tine cît ești de războinică și de prădalnică.

- Eu ? ! zise furnica cea roșie, nevenindu-i a crede.

- Tu și tot neamul tău ! întări broscuța. Doar se știe că mai toată vara porniți în coloane cu război împotriva altor soiuri de furnici mai neajutorate, ata- cîndu-le și furîndu-le copiii, pe care îi faceți robi și-i puneți astfel să vă slujească pe degeaba !

- Și ce te interesează pe tine una ca asta ? se supără furnica cea roșie și zise : 'Vezi-ți . mai bine de-ole tale treburi.

- Ba vezi-ți tu de-a le tale !

Tot certîndu-se astfel și învinuindu-se una pe alta, nici n-au băgat de seamă că, între timp, călcînd plin de importanță prin iarba de pe malul lacului, în vecinătatea lor se opri un cocostîrc cu clobanțul cărămiziu și ascuțit ca un morcov.

„Iaca unde mă aștepta pe mine așa o bunătate de gustare !” zise, în gîndul lui, cocostîrcul.

Cînd l-au zărit broscuța cea verde și furnica cea roșie, au amuțit de frică. Și, fără a mai sta pe gîn- duri, săriră amîndouă deodată, unde văzură mai întîi cu ochii, nimerind, huștiuliuc ! fără să-și dea seama, exact în cele două sticle cu lapte dulce. Cocostîrcul, repede, repede după ele.

- Las' că vă fac eu de petrecanie, hoțomancelor l vorbi el.

Se apropie astfel de sticle, încercînd să-și bage pliscul înăuntru, dar cum atît broscuța cit și furnica erau amîndouă la fund, cocostîrcul nu izbuti să le apuce nici pe una, nici pe cealaltă. După ce se mai necăji de vreo cîteva ori, cocostîrcul se înciudă, își întinse aripile și-și luă zborul, ducîndu-se mînios în altă parte, după altă pradă.

între acestea, furnica cea roșie și broscuța cea verde ieșiră, ude learcă, de la fundul sticlelor cu lapte și începură, care mai de care, să se cațere sus, cu plan să iasă afară. Laptele însă era gras și din pricina asta, cum ajungeau la gîtul sticlelor, cum alunecau și cădeau iarăși îndărăt.

— Ce ne facem, soro ? întrebă furnica cea roșie. O să ne înecăm aici ca două nătăflețe.

— Parcă eu știu ce să facem ? zise broscuța cea verde. Dă și tu din mîini și din picioare să te țină laptele deasupra !

— Degeaba dau, îi răspunse furnica cea roșie. Mă obolesc în zadar ! Și-apoi, uite, aproape că mi s-au înclaiat și mîinile și picioarele !

— Nu te potrivești, o îndemnă mai departe broscuța cea verde. Dă mereu din mîini și din picioare, cum ți-am mai spus, și cum vezi că fac eu, că altă scăpare nu-i !

— Ba este una ! zise după un timp furnica cea roșie. Am cu mine, la brîu, o pungă plină cu un fel de suc înțepător și-am s-o desfac. În loc să mă sfîrșesc de oboseală, trudindu-mi mîinile și picioarele, am să improșc aci tot sucul din pungă, doar-doar s-o mai subția laptele din sticlă, și mă voi putea tîrî după aceea afară !

— Eu nu te sfătuiesc una ca asta ! zise

broscuța cea verde. Mai bine dă-ți osteneala mai departe pînă s-o sătura de scăldat băiețușul de colo. Sînt sigură că întorcîndu-se aici și zărindu-ne că am ajuns în lapte, băiețușul de milă o să ne scoată afară din sticle pe amîndouă, și o să ne arunce, pe tine coala pe iarbă, pe mine în lac.

— Nici nu mă gîndesc să aștept ! hotărî furnica cea roșie. N-am timp !

Și, fără altă vorbă, desfăcu punga de la brîu, împrôșcînd cu suc înțepător și acru din ea tot laptele dulce din sticlă. Se vede însă lucru că, probabil de prea mare supărare, laptele cel dulce din sticlă se zborși imediat și, nu tîrzie vreme, se făcu zer, înăcrindu-i bieteii furnicii pînă și sufletul.

— Mor, soro, de acreală, începu ea astfel să strige cu jale.

— Ce să-ți fac eu, soro, dacă nu mi-ai ascultat povața ? zise broscuța cea verde. Descurcă-te cum poți !

— Nu mai pot, soro, nu mai pot ! țipa furnica cea roșie mai departe.

Și a tot țipat așa într-una, pînă ce i s-au umplut gura și pîntecele cu zer și pînă ce s-a înecat.

În vremea aceasta, broscuța cea verde din sticla de alături înota cu răbdare în continuare. Și tot îno- tînd și bălăcindu-se așa, pe cînd băiețușul își vedea mai departe de scăldat, laptele din sticlă a prins treptat să se tot

îngroașe, devenind, încetul cu încetul, smîntînă. Abia mai putea mișca din picioare broscuța noastră cea verde, dar înota din toate puterile. Și nu mică îi fu mirarea cînd smîntînă se îngroșă mereu-mereu, alegîndu-se, în cele din urmă, din ea, o boțochină galbenă de unt. Acesta, boț cum era, prinse apoi să plutească ușor deasupra zerului din sticlă.

Văzînd una ca asta, broscuța cea verde își adună tot restul de vlagă care îi mai rămăsese și se aburcă

încetinel, cătărîndu-se drept pe culmea cocoloșului de unt care stătea cu vîrful spre gura sticlei. De-aici, de pe vîrf, după ce își mai trase puținel răsufierea, broscuța cea verde făcu odată cît ce putu, țup ! și sări afară din sticlă. Apoi din alte două-trei salturi țîșni în apa lacului, scăpînd astfel cu viață și înce- pînd să se simtă în largul ei, ca la ea acasă. Și gata-i povestea.

CUCURIGU CEL DEȘTEPT

Acu', spune povestea, că undeva departe, departe și nu prea foarte, tocmai la un capăt de lume¹ și chiar într-un colț de țară, se afla. nu de mult, dar nici de azi, de ieri, de alaltăieri ori mai dincoace, și se întindea, cît era el de mare și de mic, un sat frumos, frumos, ba chiar frumușel ca mai rar altul pe fața pămîntului și ca atîtea multe și mărunte cîte-s la fel la șes, la deal și ia munte. Și se găseau, în acest sat mîndru și singuratic, de toate cele, și mai bune și mai rele : și case arătoase și babe frumoase, copii învățați, femei și bărbați care de care cu gura

mai tare, după cum vă spun, erau, berecheți și berechete, băieți și harnice fete, bunici în deplină putere și nepoți alergînd după dulce miere, — mă rog, un asemenea sat lăudat, cu belșug .îmbelșugat nu-și avea pereche.

Dar cum era și cum nu era acest sat, iaca deodată, într-o-zi tîrzie de toamnă bogată și îndestulată cînd și tînăr și bătrîn stăteau toți cu mîinile în sîn neavînd

nici unde se duce și nici încotro s-o apuce, cînd toți dormeau așa din picioare, ori ședeau tolăniți cu burta la soare, deodată, iată : din pace și din senin, s-a stîrnit un vînt hain și îndată a început să bată cît șapte un vînt aprig de la miază noapte. Și vîntul s-a prefăcut în cumplita furtună, iar furtuna în vijelie nebună, apoi s-a năpustit peste sat, în lung și-n lat, o vrăjmașă ploaie cu riuri de piatră și șiroaie și-au tot curs de sus grindeni și puhoaie, distrugînd și înecînd și casă și om și pasăre și oaie, încît, a doua zi, spre dimineață, nu mai era în sat nici o suflare de viață ^

Pe la ceasurile șapte-opt dimineața, afară era încă destul de rece, dar cînd cerul, în sfîrșit, s-a limpezit și soarele și-a arătat pe cer fața și pe cînd era slabă nădejde ca pe undeva, în mușenia pămîntului să se mai audă măcar un slab „mîiau-mîiau" sau vreun „ham-ham”¹ nu mică fu mirarea cînd, de nu se știe unde, răsări fără veste un glas subțire care strigă ascuțit ca o trimbiță :

— Cu-cu-

riguuuu I Tare m-a

prins friguuu !

Cu-cu-ri-gu, ga-aaa,

Tare-aș mai mânca-aaa I Cel care se tînguia astfel cu jale era un cocoșel numai cît pumnul. Mic și porumbac la pene, cu creasta și bărbiile roșii ca focul, stătea zgribulit sus, pe creanga unui nuc zdrențuit de frunză și abia se ținea cocoșat acolo și agățat fiind de cracă cu ghearele picioarelor lui împintenate. Se uită spăimos și necăjit cu ochii ca de sticlă în toate părțile și dădu să caște iarăși pliscul lui galben spre a se mai jeli odată, cînd auzi :

- Hau-hau-hau-hau

N-am ce să-ți dau !

Ham-ham-ham Nici

eu n-am !

Jos, la tulpina nukului, dînd în semn de neputință din coadă cîtă la cocoșel cu priviri aburite de lacrimi un cățelandru cu blana cafenie, ușor tărcat cu pete albe pe bot, pe la sfîrcurile urechilor clă- păuge și pe la tus-patru ale lui picioare. Se vede lucru, prepelicarul acesta de vînătoare și împintena- tul de pe creangă erau la fel de urgisiți, amîndoi pomenindu-se astfel că-s singurele viețuitoare din sat care se nimerise de scăpaseră cu zile în urma prăpădului ploii. Ce era acum de făcut ? Mai isteț din fire, cocoșelul, de la înălțimea lui din nuc, măsură cu căutături atente împrejurimile, apoi, întor- cîndu-se spre ogar, îl povățui și-i zise, arătîndu-i undeva cu ciocul :

—Cucurigu, gaaaa,

Du-te și-i vîna-aaa I
Cucurigu-ghe-ghe,
Eu rămîn de veghe I Copoiul prinse
repede curaj, se înveseli și nici una. nici două. o
și luă din loc la goană, îndreptîndu-se înspre o
margine a fostului sat unde se înălța, nebiruită
de potopul ce trecuse pa-acolo, o pădure
falnică.

Între acestea, stînd neclintit la postul lui de
pază, cocoșelul sfredelea cu ochii
depărtările .Era oricînd gata ca, la caz de
nevoie, să dea de veste prepeli- carului. cu un
simplu cucurigu, că îl paște vreo primejdie. Din
fericire însă nu se arăta, de nicăieri, nici un
pericol I Nu trecu prea mult și cățelandrul se ivi
din nou alergînd îndărăt de-a curmezișul peste
coclauri încă inundate ici-colo de bulucul
apelor. Sări

IU
sprinten peste băltoace, ocoli mlaștinile, bălțile
și noroaiele, iar peste puțin se înfățișă bucuros
coco- șelului. Cum avea în gură două prepelițe
grase și, pe deasupra, mai ținea în clanță și
trei știuleți de porumb, zise cu fală :

- Ham ham ham De-
acu am I Hau-hau-
hau !

Am ce să-ți dau I Cocoșelul sări fericit
de pe creangă și, fără de îăbavă, unul ciugulind
cu poftă grăunțele de pe cotorul jilav al
păpușoilor, celălalt infulecind din carnea și
oasele prepelițelor, se așezară temeinic la
ospăț, săturîndu-se pe toată ziua și înturnînd-o
apoi pe hodină.

A doua zi, ogarul porni din nou după vînat, în vreme ce cocoșelul rămase credincios să facă de strajă și iarăși se întoarse cățelandrul nostru cu pradă bogată. A treia zi, la fel, a patra zi iarăși, a cincea zi de-aseamă le merse în plin și tot așa a ținut treaba frățeste săptămîni în șir.

Într-o duminică dimineața pe cînd din văzduh începu o albă ninsoare, sub nucul în care ședea, ca de obicei, cocoșelul, hopa, se strecoară, piș, piș, cu pași moi ca de pîslă, un drac de vulpoi. Se uită cu "jînd la împintinat și-i spuse .lătrînd ca un cîine și arătîndu-și colții :

—Ha-ha-ha !

Ce te-aș mîncă !

Ager la minte cocoșelul zise :

- Cucurigu-ga-ga-ga

Mai mîncă-ți coada !

Tocmai atunci apăru cam obosit și ogarul, purtînd în gură două vrăbii înghețate și un cartof cules la întîmplare de pe cîmp. Vulpoiul rise cînd îl văzu cu

numai atîta sîrac vînat și zise lăudăros, îmbiindu-l :

—Ha-ha-ha

Știu fazani pe undeva

Haide și ți-oi arăta.

Auzind acestea și bănuindu-l pe vulpoi de rea credință, cocoșelul spuse deîndată ogarului :

—Cucurigu-gu

Nu te du,

Nu te du !

Dar copoiul, în loc să-l asculte, lăsase jos și vrăbiile și cartoful și era acum departe de nuc, galopînd după vulpoiul care fugea înainte spre

codru, cu gînd, pasă-mi-te, să-i arate unde stăteau ascunși fazanii. Odată intrat în inima pădurii, dracul cel de vulpoi, ba o lua la dreapta, ba la stîngă, amăgindu-l pe cățelandru pînă-ntr-atîta, încît, nu tîrzie vreme, acesta îl scăpă din ochi, îi pierdu urma și se rătăci în pustietatea unor neumbrate hățîșuri și dese huceaguri.

Vulpoiul atîta aștepta ! Făcu repede cale-ntoarsă, ieși la luminiș și alergă apoi într-un suflet la nukul pe-a cărui creangă ședea sus, la postul lui, cocoșelul. Ajuns aici, îi povesti cu lacrimi în ochi cum că bietul ocjar a încăput în laba unui lup turbat care-l flocăiește și-l ucide, așa că acum ei trebuie să meargă numaidecît împreună să-l salveze de la moarte.

— Har-har-har Face

lupul din ogar!

Hau-hau-hau

Am venit ca să te iau

Ha-ha-ha

Cobori, dragă, nu mai sta !

Cocoșelul, mic-mic, dar deștept, fără să se clintească de la locul său, îi răspunse vicleanului de la înălțime, strigînd cît putu de tare :

Cucurigu-cor-cor-cor
Nu cobor Nu cobor
Cucurigu ga-ga-ga
Vine ogarul. Vine-
ncoa !

Vulpoiul de jos, nu zărea nimic. Însă, bănuind că, oricum, pe cocoșelul de sus, de pe creanga nukului, nu-l înșeală nicicum văzul, se îngrozi la auzul unor asemenea vorbe și o și tuli ca din pușcă la sănătoasa dincotro văzu cu ochii, fără a mai îndrăzni să se uite în urmă.

În timp ce dracului de vulpoi îi ieșea limba afară din gură de-un cot și jumătate tot măsurînd în fuga lui bezmetică întinderea pămîntului, ogarul, căruia îi ajunseră la ureche tipătul cocoșelului, izbuti să se dezmeticească și ieșind obosit din codru, o apucă direct spre locul de sub nuc.

Cocoșelul, fericit că-l vede venind teafăr înapoi, îl întîmpină de departe, cîntîndu-i fericit:

—Cucurigu-rigu Mi-a
trecut tot frigu'

Cucurigu-ga-a Haide și-om mînca-a !
Prepelicarul, hămesit de foame cum era, nu mai așteptă să fie poftit a doua oară. Se așează gospodărește la masă, alături cu cocoșelul cel deștept și împărți bucatele frățește, ospătîndu-se astfel împreună în bună înțelegere cum fac de-atunci încoace toți cei cu scaun la cap, fie ei prepelicari care-și văd de lungul nasului, fie modești, dar cuminți cocoșei cum e cel din poveste.

S U M A R :

Iepuroiul și berbecul .
Oul năzdrăvan O poveste
pescărească Și una vinătorească
Negustorul de ocazie .
Un sfat înțelept .
O pățanie veche .
Puiul de urs Florică de lumină
Lecția de aritmetică Cuculeasa și
cotoiul
Vaca.....
O minciună gogonată
Și una adevărată
Fiecare cu ce n-are
Cercelul de aur
Motănel cel bălănel
Broscuța verde și furnica roșie .
Cucurigu cel deștept .